

Слободан Самарцић

ИЗАБРАНИ ТЕКСТОВИ И ИНТЕРВЈУИ

Боље имати право него прилику

24.04.2015. Ауторски текст - одговор Стивену Мајеру у дневном листу „Политика“

Не примећујући ништа историјски препознатљиво у Раминим опаким идејама, Мејер територијалне претње албанског премијера преобликује у „прилику” за Србију

Амерички политичари и аналитичари, уосталом као и они из Европске уније, навикли су да о Србији говоре као да је тера инкогнита, тј. без било каквих правних обзира. То је стари колонијални манир који се нарочито активира када насупрот имају политичаре, а често и аналитичаре, који ни сами немају правних обзира према сопственој земљи.

У најновијем примеру оваквог става имамо идејну понуду америчког професора националне безбедности, Стивена Мејера. Србија би за подручје северно од Ибра требало да преда Албанијостатак Косова и простор који он назива прешевска долина. Аутор

овакву „размену” гледа као најбоље и коначно решење за успостављање трајног мира и општег напретка.

Да је реч о доконој спекулацији љубитеља спонтаних дружења у неком вашингтонском парку, ова идеја не би била вредна помена. Овде, нажалост, имамо посла са озбиљним политичким синдромом. Њега чине најаве албанског премијера Едија Раме о уједињењу Албаније и Косова, ултимативни прагматизам америчко-европских политичара када говоре и одлучују о Србији и користољубива лакомот наших политичара од 2008. године до данас када делају на ствари Косова и Метохије. Њихов заједнички именилац је „нови почетак” као нарочито креативно решење.

Ову општу партнерску атмосферу осећа и Стивен Мејер у свом тексту у којем без зазора предлаже једно овакво креационистичко решење. Да се неким случајем став српских политичара у последњих седам година озбиљно држао међународног права, и посебно Резолуције СБ УН бр. 1244, писцу овог текста не би ни пало напамет да јавно размишља на овакав начин. Овако, његов текст делује „реалистички”, у складу са западњачком доктрином да на Косову и Метохији треба прихватити реалност. С тим што је „реалност” само оно што они виде, јер српски званичници немају своју слику исте реалности.

Не примећујући ништа историјски препознатљиво у Раминим опаких идејама, Мејер територијалне претње албанског премијера преобликује у „прилику” за Србију. Прву и четврту тачку његовог предлога можемо посматрати као једну целину. У тим тачкама он се залаже за ново државно разграничење између Србије и Албаније. Као, Србија Албанији даје тзв. прешевску долину, а Албанија Србији опрашта север Косова. Остатак Косова и није предмет трговине. Јер, трговина је заснована на освајачком „начелу” фет акомпли (свршене чињенице), где се право посматра као узалудна, а не правна, чињеница.

Али, ако су чињенице већ свршене, онда нема ни трговине. Зато је Мејеру лако да у трећој тачки свог предлога каже да „границе широм света нису светиња”. Можда и нису, али само у оквирима међународног права. А како је Запад узимао међународно право најбоље говори понашање њихових посредника приликом јединих озбиљних преговора вођених у вези статуса Косова 2006. и почетком 2007. године. Тада је шеф посредничке мисије Марти Ахтисари једнострано прекинуо преговоре речима: „Мене не занима компромис, већ само решење.”

Најзад, у својој другој тачки Мејер каже да „унија Албаније и већег дела Косова не би представљала сигурносну претњу за Србију, а могла би да јој постане и економски партнер”. Овде аутор, као поклоник радикалног политичког реализма радикално губи смисао за реалност. Не само да је мапа велике Албаније данас присутна у свакодневној политичкој симболици Албанаца, него је и реално претпоставити да би овај омиљени западни играч на Балкану задржао њихову наклоност све до потпуног испуњења својих максималних претензија. Данас за Америку међународно право нема готово никакву практичну вредност. Она свет дели на пријатеље и непријатеље, а на балканском простору она нема већих пријатеља до Албанаца.

У Србији се већ годинама поводом Косова и Метохије шири фаталистичка идеја о „коначном решењу” које нема цену. Апстрактна вредност таквог решења садржана је у дефинитивном окретању светлој будућности. Седам година владавине овакве контрареалистичке доктрине као да није довољно време за јавно преиспитивање, чак полазећи и од прагматичног мерила: шта смо добили? Ето, нисмо ништа добили, чак ни датум. Или, боље речено, добили смо јавно обавезујућу магију датума, а садашња влада плански се одрекла оног дела Косова који смо реално контролисали. Мејерова фантазмагорична пројекција има плодно тле у владајућем стању политичких и интелектуалних духова данашње Србије. Можда ни сам аутор тога није свестан, и ако је тако, наше стање је утолико горе. Проблем је начелне природе, јер Србију данас може да обрлати сваки фантаст са својим „добрим услугама”. Не мислим да је то и Стивен Мејер. Али, у данашњој Србији његов волшебни предлог о дефинитивном разграничењу без цене многи ће прихватити као сврсисходан.

Најзад, овим поводом и реч о практичној вредности права у конкретном случају. С. Мејер само једном погрешном реченицом помиње значај права. Каже да би „мудар договор Београда и Тиране био заснован на Декларацији из Хелсинкија из 1975.” Погрешка је у томе што је у случају западног „решења” за Косово овај документ драстично погажен. Тим „решењем” повређено је међународно право о неповредивости граница потврђено хелсиншким Завршним актом. У Мејеровом виђењу право је право само кад Американци то кажу. Али, и поред овог правног нихилизма, западни политичари одржавају трунку правног реализма када су на то принуђени. Да није тако, не би тражили од Србије да призна Косово као независну државу. То разумеју и наши политичари када свесно уваљују Србију у смрзнуту воду правног признања. И то годинама. А пошто ништа није готово док све не буде готово, остаје још тзв. правно обавезујући акт између Србије и Косова, који је већ начелно прихваћен у Преговарачком оквиру за приступање Србије (без чланства, додуше) у Европску унију. Али, још увек, такав акт се може и не мора потписати. Мејер свакако мисли да мора зато што Србију посматра као да је тера инкогнита.

ПОСЛЕ ПРОВОКАТИВНИХ ИЗЈАВА ЕДИЈА РАМЕ О УЈЕДИЊЕЊУ АЛБАНИЈЕ И КОСОВА

Стивен Е. Мејер

Прилика за Србију

Објављено: 24.04.2015. Дневни лист „Политика“

Можда је дошло време да се Београд нагоди и подржи унију већег дела Косова са Албанијом

Албански премијер Еди Рама рекао је недавно да ће Албанија и Косово бити приморани да се уједине у заједничку државу уколико пут Косова ка евроинтеграцијама не буде отворен и ако визе за Приштину не буду укинуте. Реакција која је уследила била је предвидљива. Рамину провокативну изјаву Београд је отворено осудио, а ЕУ критиковала. Један од портпарола Уније сугерисао је да Рамина изјава не олакшава ситуацију, додајући да процес приступања ЕУ укључује „регионалну сарадњу, помирење и добросуседске односе”. Пре него што се дубље упусти у уобичајену балканску игру међусобних оптуживања и забадања ножева у леђа, Београд би требало да размотри могућност коју су му пружиле Рамине речи.

Рамина претња могла би да се посматра и као прилика за Србију. Можда је дошло време да се Београд нагоди и подржи унију већег дела Косова са Албанијом. Највећа опозиција томе биће неки, мада не сви, косовски Албанци и поједини чланови „међународне заједнице”. Влада у Приштини, понукана идејом својине, покушаће да задржи контролу. Али, други ће косовски Албанци подржати идеју. Влада САД, верна својој очекиваној бескомпромисности спрам Балкана, противиће се било каквој могућности стварања једне такве уније. Европљани, предвођени Немачком, такође ће се бунити, али могу да буду спокојни уколико је Београд снажан у свом ставу. Преговори са Албанијом могли би да доведу управо до онога што ЕУ жели: „до сарадње, помирења и добросуседских односа”.

Четири су разлога зашто би Србија требало да преговара са Албанијом.

Прво, колико год то Србији тешко пада, већи део Косова за њу је сада изгубљен. Београд неће повратити већи део покрајине. Српски лидери то знају и већ су почели да се понашају као да је Косово отишло. Истина, они су задржали званичну, јавну позицију да независност Косова никада неће признати, поготово не његову унију са Албанијом. Али, то је углавном представа, свако ко озбиљно размишља о тој теми свестан је да је већи део Косова отишао и да се неће вратити Србији. За одрицање од већег дела Косова биће потребно, наравно, променити Устав, што је изводљиво.

Друго, унија Албаније и већег дела Косова не би представљала сигурносну претњу за Србију, а могла би да јој постане и економски партнер. По свој прилици, борбене снаге Приштине могле би да буду инкорпориране у састав албанске армије. Али, чак и ако би се то десило, од оружаних снага уједињене Албаније не постоји опасност – оне су слабе, лоше обучене и неопремљене. Српска војска би и у том случају била далеко супериорнија. Штавише, албански терористи више не би имали разлога да нападају ни Србе ни њихове интересе.

Треће, упркос ставовима Европе и САД, границе широм света ипак нису светиња. Биле су прилагођаване, утврђиване, уклањане, поново успостављане или наметане вековима. Ово се посебно односи на Европу и Северну Америку. Сједињене Америчке Државе су и буквално настале на концепту промене граница – некада је то чињено мирно, споразумима или куповином земље, а некада силом. Сада, међутим, Вашингтону промена граница на Балкану не би била мрска само уколико амерички политичари арбитрарно одобре ту промену. Све док се то дешава мирно не постоји разлог због којег границе на Балкану не би могле да се мењају како би се прилагодили измењеним околностима.

И коначно, споразум до којег би могло доћи преговорима могао би да реши неколико проблема који су се наталожили у последњих двадесет година. Док би, с једне стране, договор признао право Албаније и Косова да се уједине, с друге би морао да омогући да се територија северно од Ибра, на којој доминантно живе Срби, уступи Србији. Срби у Косовској Митровици су у тешкој ситуацији која временом постаје све тежа – велика је незапосленост, присутни су сиромаштво, дрога. Све то је Београд игнорисао, страхујући да ће у супротном наљутити ЕУ и Вашингтон. Договор о успостављању и признавању Заједнице српских општина, који је тренутно на снази, не решава поменуте проблеме. Будући да су Срби народ северно од Ибра требало би да имају право да живе у Србији. Истовремено, Срби који живе у већински српским заједницама, као и они у близини српских религијских и историјских споменика унутар остатка територије Косова морају да буду заштићени. То би могло да се постигне међународним споразумом, чији би гарант биле Уједињене нације или Организација за економску сарадњу и развој, укључујући надзор и проверу, коју би вршила за то именована тела када су у питању Срби који одлуче да остану на Косову. Уједињене нације или Организација за економску сарадњу и развој требало би да исплате отпремнине Србима који одлуче да се преселе на територију коју контролише Србија.

Осим тога, делови прешевске долине у којима већином живе Албанци требало би, такође, да имају исто право остварено преговорима – да се прикључе новооснованој албанској држави. Срби који одлуче да остану у тим заједницама и они који одлуче да оду требало би да буду заштићени истим међународним уговором као и они који остају на Косову. Уколико буде одлучено да заједнице прешевске долине буду припојене Албанији онда би путеви и железничке пруге, који пролазе кроз тај регион, а који су за Србију витални, могли или да буду измештени или би добили исте међународне гаранције.

Свакоме ко је пажљив посматрач до сада би требало да је јасно да је „међународна заједница” била бескорисна у решавању отворених балканских питања. И Вашингтон и већина важнијих европских престоница, посебно Берлин, скучени су и без креативних решења када је у питању регион Балкана. До прогреса би могло да дође само ако владе у региону крену у храбру акцију. Премијер Вучић је у праву – ЕУ ће бескрајно додавати услове које Србија мора да испуни ако жели да се прикључи ЕУ. Мудар договор између Београда и Тиране, који би био заснован на Декларацији из Хелсинкија из 1975, довео би не само до креативног политичког разрешења територијалних проблема и невоља са становништвом, већ би поплочао пут мирном договору и економском развојном плану обеју земаља.

Професор националне безбедности, Вашингтон

СЛОБОДАН САМАРЦИЋ

НИКОЛИЋ СЕ КАСНО СЕТИО КОСОВА

Извор *Дневник*, 07. 12. 2014.

Мене као грађанина занима шта ће председник државе предузети суочен с тим давно познатим ултиматумом Уније

Бивши српски министар за КиМ а сада први човек Државотворног покрета Србије проф. др Слободан Самарцић изјавио је за „Дневник” да је Војислав Коштуница још у првој половини 2008. године упозоравао на то о чему сада говори шеф српске државе Томислав Николића – „да ће Брисел суочити Србију са избором: или Косово или Европа”.

— Коштуница не само да је говорио, него је и заузео јасан став и понашао се у складу с њим. Шест и по година касније данашњи председник иступа као да нам преноси ексклузивну вест. И свој став о томе изнео је у форми приватног мишљења. Мене као грађанина занима шта ће председник државе предузети суочен с тим давно познатим ултиматумом Уније. Једино што је о томе рекао јесте да би требало да постигнемо национални консензус. Па, зар га нисмо постигли приликом усвајања Устава. Тада је за Косово у Србији гласало два пута више грађана него што је СНС добио гласова на последњим изборима из снова. А то није било пре сто година. Као да грађани Србије треба да граде национални консензус када се коме ћефне – каже професор Самаруић.

Очекујете ли наставак притиска Брисела да Србија призна косовску независност?

— У сваком случају. Горе од тога је што очекујем да ће ова власт то и учинити повлачећи, поред оних досадашњих, и последњи корак у том правцу. Када неко начини деведесет и девет корака у неком правцу, будите сигурни да ће направити и онај стоти. То је обавеза наших власти да закључи тзв. правно обавезујући споразум са Приштином. А то је, заправо, споразум о међусобном признању. Таква обавеза налази се у тачки 12 преговарачког оквира за преговоре о приступању Србије ЕУ. Познато је да су представници Србије тај преговарачки оквир прихватили.

И поред врло јасних иступа амбасадора Чепурина да „став Русије према Косову остаје исти”, чињеница је да Кремљ све отвореније ставља знак једнакости између Косова и Крима. Верујете ли да у перспективи ипак може доћи до промене става Русије када је у питању Косово?

— У то не верујем. Кремљ у овој ствари наступа прагматично како би запушио уста западним критичарима. Он им каже: ви сте први повукли потез признањем Косова. Други њихов аргумент је такође западног порекла, а тиче се бивше Југославије: на делу је дисолуција Украјине. Још нешто. Сигуран сам да Русија лепо види да српско државно руководство предаје Косово на рате. Зашто би онда било обазриво према Србији ако је реч о тако важном интересу Русије као што је Крим?

Руски амбасадор при УН Виталиј Чуркин затражио је да у нову косовску владу уђу и представници Срба. Како је Српска листа о томе већ разговарала са Тачијем и Мустафом, такав расплет је готово изванредан. Мислите ли да Србима учешће у тој влади може бити од користи?

— Од користи може бити само Србима косовским политичарима, а не Србима косовским мученицима. Колико их је Срба процентуално бирало? Какве су користи Срби у покрајини имали од тих људи? Да ли им се враћа отета имовина, да ли су безбеднији, да ли им се сународници враћају из избеглиштва? Онај познати изговор - могло би бити и горе - само је прича тамошњих и овдашњих политичара.

Да ли су владе Војислава Коштунице и Мирка Цветковића погрешиле што пре потписивања српско-руског енергетског споразума нису од Москве тражиле гаранције да ће бити изграђен „Јужни ток“?

— Онај ко је данас пустио тему о гаранцијама у промет нека само помисли на шта би личио онај који би од неког ко улаже своје паре у туђу државу тражио гаранције. Кад западни инвеститори улажу паре код нас, онда нам је нормално да они од нас траже гаранције. Када то ради Русија, онда она треба да пружи гаранције. Каква глупа шала. Ако питате, ко би требало да плати штету, онда је одговор: онај ко ју је начинио. А то је у овом случају Европска унија.

Амбасадор САД у Београду Мајкл Кирби оценио је да ће руски утицај на Балкану бити присутан и када државе региона, укључујући и Србију, постану чланице ЕУ. Поједини аналитичари и у тој изјави виде потврду сумње Запада да би Србија, уколико постане чланица ЕУ, могла бити „тројански коњ“ Кремља?

— Извињавам се, али опет једна глупост. Србија, као и државе региона, никада неће бити чланица ЕУ. Оне ће, додуше, бити на вечитом путу у ЕУ, али на ту дестинацију никада неће стићи. Али то што Србија неће бити чланица Уније, не значи да она неће имати обавезе као да је чланица, па и веће када то затреба. Једна од њих је обавеза да се држи на дистанци од Русије и такво упозорење сада даје амбасадор САД.

Сарадња са Сандом – у будућности

На челу сте привременог председништва Државотворног покрета Србије. Када ће Покрет прерасти у странку и очекујете ли да вам се придруже неки од оснивача ДСС, попут Војислава Коштунице и Владете Јанковића?

— Достицање статуса странке јесте циљ. То је, међутим, данас изузетно тешко из великог броја разлога. Рецимо, под данашњим законским условима било би нам потребно око 75.000 евра за регистрацију као странке. То је реално колико и Београд на води. Покрет ће деловати формално као удружење и то нам не представља велики проблем. Треба га добро организовати и учинити привлачним, или бар прихватљивим, за све који умеју политички да мисле. Што се Коштунице и Јанковића тиче, они неће бити чланови ове организације, али ће је максимално помагати.

Одрекли сте се сарадње са странкама власти, али уз опаску да данас у Србији нема ни праве опозиције. Остављате ли, међутим, простор да у будућности ипак сарађујете са ДСС-ом, односно групацијом која се окупља око Санде Рашковић Ивић?

— У вашем питању свиђа ми се ово „у будућности”. Дали сте ми прилику да одговорим потврдно.

Аутор **М. Стајић**

Слободан Самарцић

Европска унија је стигла прерано – није шала

21.05.2014.

Све је те вечери (20. маја 2014) деловало отужно. РТС прекида свој кратки, рутински извештај о сахрани Добрице Ћосића да би се укључила на једну од многих конференција за медије председника Владе. Ова је ипак требало да буде изузетна. Шест дана по почетку катастрофалних поплава у Србији стигла је помоћ Европске уније. Помоћ је, заједно са собом, довела европска комесарка за хуманитарну помоћ и ванредне ситуације. Био је то повод не само да се прекине извештај са сахране изузетне националне личности, него и да се гледалиште препусти двадесетминутном малтретману једног премијера и једне комесарке.

Да, оно што се могло чути том за РТС ванредном пригодом требало је да послужи као замена за необориву чињеницу да се ЕУ није оглашавала (нит` ромори нит` говори) поводом једне природне катастрофе на простору, хтели ми то или не, њене надлежности. Таман када смо већ заборавили, овим страшним поводом, да ЕУ уопште постоји, појавише се изненада и готово на препад, комесарка и њен домаћин. (Зоро је дошао...). На шта је личила медијска надокнада РТС-а за његову оправдану ћутњу о вишедневном изостанку некога и нечега што за Србију званично нема аклтернативе.

Комесарка је била изузетно исцрпна и аналитична. Надугачко и лепо је објаснила сву сложеност и поступност процеса путем којег ће ЕУ помоћи Србији. Процес се, како је рекла, састоји из три фазе: прва, краткорочна – донела је два агрегата и са њима стручњаке

који ће их пустити у погон; друга фаза, средњорочна – Србија може да искористи непотрошена средства из предприступне помоћи коришћене претходних година; трећа фаза, она највише обећавајућа – Србија може да добије помоћ из Фонда ЕУ за ванредне ситуације.

Није комесарка била шкрта у објашњењу ових фаза, посебно друге две, будућу да је она прва (агрегати сада и овде) ипак свима била довољно јасна. Али, и поред њене добре воље и несумњиво доброг расположења, многе ствари из ове две фазе су остале нејасне.

Најпре, новоискрсли извор из инструмента предприступне помоћи је веома сумњив. У њега сумњам и поред тога што се премијер том приликом захвалио М. Девенпорту и Г. Свилановићу, личностима од несумњивог ауторитета и његовог личног поверења, што су му открили ту могућност. Наиме, када је реч о уделу Србије у укупном фонду предприступне помоћи (вежећи за период од 2008. од 2014. године) према извештајима Комисије ту није остало много средстава имајући у виду похвалне оцене Комисије да их је Србија користила годишње у висини од 96-97%. Груба рачуница казује да би од неких 1.300 милиона евра 3-4% износило 40 до 50 милиона евра. Питање је, међутим, да ли је могуће повући та средства обзиром на чињеницу да је буџетски период њиховог коришћења истекао крајем прошле године, а то значи да су она заувек нестала.

Најзанимљивије је, ипак, комесаркино објашњење о начину коришћења средстава из ЕУ фонда за ванредне ситуације. У јавност је, најпре са стране наших званичника на челу са премијером, лансирана сума од 500 милиона евра. Та информација требало је по себи да интервентно залечи рану о непријатном кашњењу ЕУ. Следи, међутим, комесаркино објашњење. Прво, за нашу апликацију потребно је десет недеља за доказ да је штета већа од 0.64% БДП Србије. Потом за све провере, планирања, спецификације и одмеравања потребно је око три месеца напорног рада педантне бриселске бирократије. Шта ће та машина избацити од данас за пет-шест месеци, ко зна. У најбољу руку, реч је о једном (још једном) обећању Брисела Србији. Што би народ у овом делу Европе рекао: не липши магарче до зелене траве.

Иако се у лику своје комесарке појавила изненада, ЕУ је у Србију поводом поплава дошла прерано. А зашто би и журила када овде ужива статус наше судбине.

Када се човек осврне на овај догађај и сталожено размисли: све је на свом месту. Пропаганда иде друмом, а стварност шумом. Као у свим нашим пословима са Европском унијом. Иако се у лику своје комесарке појавила изненада, ЕУ је у Србију поводом поплава дошла прерано. А зашто би и журила када овде ужива статус наше судбине. Могу други, а посебно Руси, да помажу колико хоће. Кад год дошла и са чиме год се појавила, ЕУ ће нам остати најдража.

Србију, Кијев нека ти буде наук

Интервју | Наташа Јовановић | децембар 6, 2013, Недељник „Печат“

Да ли се може повући паралела између Украјине и Србије поводом уласка у ЕУ?

Одлука украјинске владе да прекине процес припреме за потписивање Споразума о придруживању Европској унији, показала се, у овом тренутку, зрелом, а у перспективи, сигуран сам, и судбоносном. Влада Украјине је, чињеница, добро изанализирала, одмерила предности и недостатке једне, ЕУ, и друге, руске опције. Није било тешко закључити да је ипак сарадња са Русијом, пре свега трговинска и енергетска, *sine qua non*, услов без кога се не може, довољно јака да Украјини може да гарантује не само одређене предности и привилегије у трговинским односима већ и спремност да је прихвати у окриље своје Царинске уније. Као резултат такве одлуке у Кијеву и другим градовима Украјине букнули су протести евросимпатизера. Али колико њих није изашло на улице? Колико њих интимно и јавно, али без халабуке подржава став своје владе. То је питање које не сме измаћи анализама дешавања на улицама Украјине, каже у разговору за „Печат“ Слободан Самарцић, потпредседник ДСС.

У којој мери су сукоби на улицама Украјине мотивисани судбином политичке противнице садашњег председника, Јулије Тимошенко, а у којој су дело „норанџастих“ револуционара?

Сукоби на улицама Украјине јесу симптом подељеног друштва у Украјини, иако верујем да је њен већи део рационално оријентисан. Ипак, део који осећа да са губитком Запада, губи своје привилегије, много више је идеолошки обојен него што су то њихови истомишљеници, рецимо, у Србији. Када би код нас неким случајем неко прекинуо ССП, изостале би демонстрације и верујем да би можда само Жене у црном дигле свој глас. То би био тест. У Украјини, с друге стране, постоји јака подела, проистично и прозападно оријентисаног грађанства, при чему ни они који су окренути Западу до краја нису спознали да иза ЕУ стоји Америка, као њен егзекутор.

Једно од објашњења које је украјинска влада понудила јавности јесте да би само усаглашавање са ЕУ стандардима буџет коштало 165 милијарди евра у периоду од 10 година. Да ли је неко код нас извео рачуницу колико кошта пут без алтернативе?

Када је украјинска влада затражила кредит од ММФ како би обезбедила примену Споразума, који би у коначној рачуници износио тих 165 милијарди евра, добила је као одговор низ захтева, од подизања цена гаса за 40 одсто, замрзавања плата, смањења броја запослених... С друге стране, Русија је понудила економске повластице, а о коликој суми је реч најбоље сведочи податак да је у последњих неколико месеци захлађења односа Кијева и Москве, губитак извозне индустрије која је концентрисана на истоку земље за три месеца износио пет милијарди долара. Мислим да није било места за двоумљење. Србија, с друге стране, слепо иде у ЕУ интеграције, и сва тајна ДСС-овог опирања лежи у

рачунању. Ми смо пре шест-седам година рачунали да ли се улазак у ЕУ исплати или не, и то искључиво у економском погледу. Само Косово се не може рачунати, чак и да нам цветају руже са ЕУ. Али чак и да претпоставимо да проблем Косова не постоји, не би требало да улазимо у ову неизвесност жмурећи, док попут владе Украјине не изведемо тачну рачуницу.

Самарцић о Бриселском споразуму

09/05/2013 | Извор: Радиотелевизија Републике Српске

Митинг Срба са Косова и Метохије који је најављен за сутра у Београду је упозорење властима Србије да се не играју са судбином државе, посебно Космета - рекао је вечерас у нашој емисији "Печат", Слободан Самарцић, шеф посланичке групе ДСС у Народној скупштини Србије.

Парафирањем Бриселског споразума Београд је предао Космет у власт Албанцима, сматра Самарцић. "Због тога Срби са Космета организују велики народни митинг са кога желе да упознају јавност у Србији и окружењу са њиховим ставом и да мотивишу јавно мњење да стане на њихову страну", рекао је емисији "Печат" Слободан Самарцић, потврдивши да ће и он бити на митингу. Демократска странка Србије залаже се за моментални прекид преговора који нису друго него испуњавање диктата Запада, додао је Самарцић, и навео, да је став ДСС да треба наставити помагати Србе и задржати институције Србије на Космету, све док не дође повољан моменат да се овај проблем рјешава под окриљем УН.

Коментаришући тврдње премијера Србије Ивице Дачића, да има гаранције НАТО да неће бити војне интервенције на сјевер Космета, Самарцић каже да нико није видио такав документ. "Не искључујем могућност да Албанци искористе прву прилику да груну на сјевер Космета и то када се створи први конфликт, а до њега ће доћи оног тренутка када Албанци наставе са градњом насеља и кућа у намјери да промијене етничку слику на сјеверу Космета", прецизирао је Самарцић. Он је увјерен да БиХ неће признати самопроглашену независност Косова, док Република Српска има пресудан утицај у централним институцијама БиХ и зато, али и због других ствари је важно, како наглашава Самарцић, да Република Српска очува свој уставни положај у БиХ.

Припремио: Гвозден Шарац

Резолуција – маказе над концем

Јануар 13, 2013, Недељник „Печат“

Кад се чита образложење, односно платформа, види се да ту постоји такав број максималистичких захтева да је њих немогуће остварити. Али, не знам коме хоћете да бацате прашину у очи. Србима на Косову нећете! Нећете моћи јер се ради о њиховој кожи и они тачно знају шта радите са њима и зато су тако сложни

Томислав Николић је са платформом био упалио неко светлашце. А сада је то светло неко утулио! Да ли сам председник, да ли неко други – то није битно. Данас смо сазнали да је то јединствен став и ја у то верујем и нећу да улазим у то ко је заправо вратио ствар на почетак

Сигуран сам да ће ова резолуција бити усвојена са већим бројем гласова него што има владајућа већина... А данас смо присуствовали свађи љубоморе, компетиције, зависти.

ЕУ је једна структура која пуном паром ради на отимању Косова од Србије и утолико је већи апсурд ова свађа међу представницима Владе и једне опозиционе странке око 1 амандмана. Он је, у крајњој линији, повучен, а ми смо морали да слушамо свађу.

Ова резолуција, која је добила епилог у овој бесмисленој расправи од 5 сати није ни могла боље да прође. Ми смо је чекали 6 месеци, најављена је крајем јула. У међувремену, Влада је гурала по своме без неког државног документа нове владе и настављала је, како они то кажу, политику претходне владе јер је, Боже мој, била принуђена на то. Она је заправо хтела да се држи фер плеја па да према међународној заједници не испадне као држава која неће поштовати обавезе претходне владе.

Да се разумемо – то није главни разлог што је Влада водила такву политику.

Главни разлог је у томе што је Влада одлучила да по сваку цену настави европски пут. Из тога је прозила обавеза владе да примењује оне споразуме који су по државу крајње неповољни. Дакле: не из неке апстрактне потребе за фер плејом, већ стога што се определила да по сваку цену – и по цену Косова – иде у ЕУ. Из тог разлога је морала да спроводи споразуме.

Дакле, Влада је обавила многе послове док смо чекали платформу и резолуцију.

Скинула је текст са звезде Косова. Иградила је царинске и ове друге пунктове на интегрисаном граничном прелазу. Наставила разговоре са представницима тзв. независне државе Косово.

Све време смо чекали резолуцију. Она је најзад дошла, говорим о том феномену као потпуно патолошком елементу у нашем политичком животу. Дакле, добили смо предлог платформе у коме је председник републике покушао да у мрачном тунелу упали неко светлашце, да помери политику са те ужасне детерминанте у којој Србија само губи, у којој не може да добије ништа у погледу европских интеграција – па ни датум, ако не преда Косово.

То је било очигледно из неколико ставова платформе и то је заиста била промена и помак.

То светло је неко утулио! Да ли сам председник, да ли неко други – то није битно. Данас смо сазнали да је то јединствен став и ја у то верујем и нећу да улазим у то ко је заправо вратио ствар на почетак.

Потом смо добили резолуцију са врло чудном структуром и због тога што је тако било – ДСС је одлучила да уложи амандмане на текст онако како га је прочитла.

Сећате се, после првог разговора са председником Србије ДСС је најавила један амандман. Нашла је довољно разлога да првобитни текст председника републике сматра добрим почетним корком ка промени самоубиствене политике Србије. Кад смо видели да од тога нема ништа, кад смо видели промењени текст, уложили смо онолико амандмана колико смо сматрали за потребно – 8.

Ниједан није прихваћен, и то ми је разумљиво.

Али, није реч о амандманима него о темама и аспектима са којима се не слажемо, јер се њима срља у скорашњу прошлост где је било одлучено да се зарад неког добитка у ЕУ и са ЕУ жртвује Косово.

Сваки став у резолуцији који понавља да све што се чини – чини се ради европских интеграција, да чак и разговоре треба водити тако да допринесе европским интеграцијама, у ситуацији када ЕУ посредује у разговорима и кад ЕУ помаже независно Косово – сваки такав став је морао да се брише, по нашем амандману. Потом, сваки став који каже да треба да се наставе разговори који су почели пре годину дана и који су довели до обавезе Србије да корак по корак, рапидно, убрзано признаје Косово, да ти разговори морају да стану – онако како је то било формулисано у првобитном нацрту председника републике.

Потом, постоје амандмани о положају Срба на КиМ. Има један став у овој резолуцији преко кога се може добро тестирати шта Влада мисли са Србима и у вези српског питања на КиМ. Она је у том ставу написала да српска заједница и остале националне заједнице треба да напредују, развијају се на КиМ.

Ми смо се побунили притив израза „српска заједница“ јер је он злослутан за положај Срба на КиМ. Он је весник политике која ће Србе на КиМ третирати као заједницу или мањину на независном Косову. Додуше, која ће добити велике надлежности аутономије на том Косову о чему говоре образложење и део платформе, али ће остати то што сама реч каже: српска заједница.

Наш амандман каже да треба те људе назвати именом што они јесу у уставном систему Србије: грађани Србије. Ако се не каже „грађани Србије“, онда се они правно одељују, издвајају из категорије људи који носе држављанска и грађанска права Србије.

Амандман је одбијен!

Платформа у члану 1 показује о каквим је тешким компромисима унутар владајуће структуре било реч када се формулисала. Члан 1 је чудан: да Скупштина треба да донесе

резолацију која ће утврдити принципе на основу платформе о политичким разговорима. Дакле, потпуно је побркан ред потеза какав је требало да буде.

Логички се подразумева да Скупштина треба да донесе резолацију са принципима на којима ће се базирати платформа. Потпуно обрнуто од оног што пише!

Ми смо амандманом хтели да уведемо ред у тај галиматијас речи и појмова које нико неће разумети. И он је одбијен.

Тема закона о суштинској аутономији који смо предложили и за који смо првобитно мислили да ће бити наш једини амандман: Србија је по Уставу дужна да донесе такав уставни закон, али се ради о нечему важнијем него што је уставна обавеза.

Знате да су ПИС прогласиле независност Косова 17. фебруара и у свим могућим разговорима са Београдом дефинисале своје полазно становиште да је Косово независно. Србија има становиште: нећемо признати независно Косово и то пише у овој платформи. Међутим, то је дефанзивна тактика.

То никога не узбуђује, ни Албанце ни ЕУ, јер Србија може да не призна било коју државу на свету па се нико неће узбуђивати.

Оно што је Србија морала да уради јесте да дефинише свој правни однос са Косовом, како га види, у једном политичком јаком ставу. Е, тај однос је требало регулисати у овом закону о суштинској аутономији. Јер, преамбула Устава каже да ће Косово имати статус суштинске аутономије, а друго што Резолуција 1244 утврђује суштинску аутономију Косова. Дакле имамо два јака правна разлога.

А имамо и политички разлог да после проглашења независности Косова кажемо целом свету, а пре свега ЕУ која је наша позиција у погледу статуса Косова. Без обзира што знамо да се разговори о статусу Косова можда неће ни водити. Али, ако се не воде, можда ће се водити једнога дана кад ситуација буде повољнија за те разговоре.

Ако смо кренули у ЕУ по сваку цену, разуме се да разговора о статусу неће бити зато што је за 22 чланице и ЕУ проблем статуса решен за свагда.

Према томе, ми смо капитулирали јер нисмо хтели да донесемо закон који делује бенигно, па чак и правно сувишно, а има једну јаку политичку функцију.

Данас је био предлог премијера да се тај закон донесе пошто се обаве разговори са приштинском делегацијом и пошто се они заврше. Разговори о статусу се никада неће добити у овој констелацији, значи да никада нећемо добити овај закон.

Ваш маневарски простор, кад сте решили да ради датума дате Косово, остаје јако скучен.

Албанци су и у преговорима под окриљем УН имали лагодан приступ јер су имали јака леђа – САД, НАТО и ЕУ. Ми смо учинили шта смо могли, али смо током тих месеци

временом добили јаку подршку. Наша подршка је у СБ УН происходила јула 2007. чврстим ставом Русије да неће прихватити промену Резолуције 1244 планом Мартија Ахтисарија. Кина, као друга држава, била је за то и већи број несталних чланица СБ.

Ту позицију Србије у међународним односима, која је тешком муком извојевана, и која је могла бити гарант сасвим друге преговарачке ситуације после годину, две или три, потоња влада од 2008 бацила је под ноге, у воду.

Ви у Скупштини чујете да се ради о међународној заједници у вези тих преговора. Људи, то није тачно! То је еуфемизам!

Ради се о САД и ЕУ, које су само део међународне заједнице, а са протоком времена – све слабији део међународне заједнице. Значи, ако имате озбиљну стратегију да сачувате Косово са оним са чим располажете на терену – нећете улазити у разговоре тако да ЕУ у њима посредује, јер није непристрасна и то сви знамо.

То, у крајњој линији, није питање става ЕУ већ јаким држава чланица. А ако хоћете – ствар се своди на Немачку која нашим делегацијама подноси под нос папир са седам тачака од којих је седма да са Косовом треба направити писани споразум о међусобним обавезама.

Ту је, разуме се, и онај став да Косово и Србија не смеју да сметају једно другоме на путу европских интеграција. То је мишљење Европске комисије из октобра 2012. Господо, то све добро знате и читате, а упорно водите политику која је политика губитка Косова.

И то не губитка услед историјских непогода, што је јачи зајашо на Косову. То смо имали у задњих 500-600 година. Више пута је јачи зјашо, па се скинуо са Косова. Али, никада Србин који представља људе, народ Србије, није то прихватио – а овим се то ради!

Овде се ради о томе да Србија прихвати ултиматум ЕУ да сама повуче потез – не да пуца себи у ногу него да пуца себи у слепоочницу! И ви то радите кад је реч о држави! А немате право да то радите!

Имате јасну могућност да браните Косово и у међународној заједници и на Косову. На Косову смо имали контролу над 15 одсто територије и то смо оставили влади која нас је наследила. Шта је учинила? Распустила је локалне органе власти који јој се нису свидели, а сви заједно су спречили да се обаве локални избори на Косову. Јел“ тако било? Расписали сте, али нисте хтели да спроведете (сем у две општине које су по закону то могле). Ето, то је то повлачење о коме говорим.

И, сад, јел’, председник Владе каже: ми смо учинили нешто против паралелизма институција. А не! Уништили сте наше институције тамо! Заједница српских општина је формирана крајем јуна 2008. на бази локалних избора у 24 општине Косова. То су те наше институције: општине и заједница. Она више није могла да функционише ако те општине немају више изборну легитимност. Изгубили су је 2012. Ми смо расформирали институције, а сад ћемо на преговорима да добијемо неку савршену аутономију?

Па, молим вас, није нико наиван!

Кад се чита образложење, односно платформа, види се да ту постоји такав број максималистичких захтева да је њих немогуће остварити. Али, не знам коме хоћете да бацате прашину у очи. Србима на Косову нећете! Нећете моћи јер се ради о њиховој кожи и они тачно знају шта радите са њима и зато су тако сложни. Њима на првом месту треба подршка Србије као грађанима Србије.

Ту се ломи ствар: да ли ћете их пустити низ воду! Или ћете их задржати као грађане Србије! Са категоријом „српска заједница“ ви их пуштате Хашиму Тачију у нади да ће он прихватити ту велику аутономију. Па молим вас лепо: није – него!

Значи, без обзира што ово делује као пропала ствар, само је ДСС против ЕУ не зато што мрзи Унију него због Косова. ДСС извлачи најјасније консеквенце из потеза Владе и о томе говори јавности. Дакле, држављани на Косову који признају своју државу држе се о концу, а ова резолуција – ако се усвоји – биће маказе које се надносе на тај конач, којима ћемо откачити и тај мали делић којим их држимо и пустити у руке косовским институцијама и Хашиму Тачију.

ВЕЋЕ ИЗБОРНЕ МАНИПУЛАЦИЈЕ НИЈЕ БИЛО

2. октобар 2013.

Драги пријатељи, драги гости,

данашњи скуп јесте скуп људи који не пристају;

не пристају да се Косово и Метохија отргне од Србије, силом одвоји и силом преда;

не пристају на дашњу лаж и манипулацију власти Србије овим поводом;

не пристају на у пројекат Србије као вазалне државе;

не пристају на равнодушност и тупост јавног мњења Србије поводом отимања Косова и Метохије;

не пристају на удружени подухват насиља над Србима у Покрајини који се данас спроводи у режији Брисела, Београда и Приштине.

Много људи у Србији не пристаје на све ово, сигуран сам огромна већина грађана Србије и још већа већина Срба и српског народа не само у Србији него и ван Србије. Али, данас постоји једна рђава атмосфера, коју су направиле власти уз подршку медија а под страховитим притиском Европске уније. Реч је о атмосфери зебње за голи живот и страха која грађане Србије претвара у поданике власти од којих им све у животу зависи. Страх, који је плански ширен последњих пет година, од тога да ћемо опет запасти у изолацију као земља и народ до тога да ћемо без Европске уније поумирати од глади, увукао се у кости људи и не да им да дишу као слободни грађани. Из тог страха и зебње данас људи пристају на све, па и на отимање дела територије и жртвовање великог броја сународника, простора и наслеђа који значе име свих нас. Тај страх подстиче својеврсна страховлада која долази из Брисела на ове наше просторе, на Србију посебно. Али, главни носилац одговорности за то, одговорности пред народом и историјом јесте данашња власт Србије.

Ми, који не пристајемо на ову врсту моралне уцене, и који представљамо велики број људи који такође не пристају, преузимамо задатак да чувамо и разгоревамо овај пламен отпора и одбране од сад па надаље. Јер, осим осуђеног Косова имамо на уму и ширу опасност по Србију која се шири као канцер. Ово што се догађа на Косову и Метохији довољно је страшно само по себи. Али, отимање Косова је модел за целу Србију и нека нико ко живи у остатку Србије нема илузије да се то исто неће десити и простору на којем сам живи. Није се довршио ни овај прљави посао у вези Косова – као што видите морају се обавити лажни избори 3. новембра – а већ је најављено такозвано уставно и законско питање Војводине. Дакле, актери у Бриселу нису били стрпљиви да доврше ни ово, можда и зато што се боје да га неће довршити, а већ су отворили наредно територијално питање у Србији. Отвориће и треће и пето и нека се нико у остатку Србије не вара да му се то неће догодити.

Према томе, Србија се данас брани на Косову, тамо где је најтеже а не тамо где је најлакше. Не, дакле, у Београду или било ком граду у остатку Србије. То што треба данас да заборавимо Косово како бисмо напредовали у тзв. европским интеграцијама само је једна опсена. У стварности имамо само убрзавање зла, зла у којем сами учествујемо и зато правдајући га све више у њега упадамо.

Када говоримо о страху, то јесте једна чињеница, против које се треба борити. Ми смо данас у прилици да проповедамо, да свугде говоримо о томе да је заправо слобода од страха главна тема српског грађанина, грађана Србије и свих Срба у околини. То је сада већ мање-више очигледно. Али, довољно је погледати на који начин се наши суграђани и сународници на Косову и Метохији већ четрнаест година боре против невоље у коју су запали, на који се начин они боре против незаобилазног страха, колико се у себи самима боре против страха како би пружили отпор непријатељу, окупатору, итд. Сви данас знају какав је свакодневни живот Срба у Митровици, Гњилану или Гораждевцу. Довољно је да помислимо на њих па да се застидимо сопственог страха. Ако се, пак, бојимо да видимо како они излазе на крај са својим страхом, онда немамо проблем са страхом него са недостатком стида. На нашу несрећу, то је данас пожељан модел понашања намењен онима који пристају да чврсто тло Србије мењају за хоризонт зван Европска унија. Истовремено, Срби на Косову свакодневно пружају надчовечански отпор ономе што им де догађа дуже од деценије а посебно последњих година и месеци.

Србима на Косову и Метохији непрекидно се из тзв. Европе говори да је црно бело а да је бело црно и убеђују их да је то тако. А Срби једноставно и упорно свима њима одговарају да је црно црно и да је бело бело, без обзира што се налазе на ивици свог опстанка. Дакле, свима, и бриселским колонизаторима и београдским гаулајтерима и приштинским евро-агама и евро-беговима – свима њима они кажу да су црни да црњи не могу бити. И то им кажу отворено и у брк. На споразуме Београда, Брисела и Приштине одговарају референдумом о опстанку у Србији, на лажне изборе одговарају бојкотом, на илузију некакве заједнице општина на независном Косову одговарају својом Скупштином сагласном не уставу и законима лажне државе већ Уставу и законима Србије.

А зашто онда у остатку Србије постоји већи страх да се брани Косово? Рационалних разлога за то заиста нема. Треба се угледати на косметске Србе, треба гледати у тај пример. Њима се данас из српске престонице Београда говори да треба да прихвате изборе, па после и неке локалне институције на Косову да би их признала и Приштина и међународна заједница. Значи, пристајте Срби на то да су последњих четрнаест година, колико су српске општине на Косову постојале, оне заправо биле паралелне структуре. До пре две године у Србији је важило да је ово био говор непријатеља, а сад се говори да зато што су српске институције паралелне морају да се укину и да морају да се створе нове, косовске, да би наводно биле легалне и легитимне. Одговор Срба са Косова и Метохије, пре свега у четири општине северно од Ибра, јесте један реалистички одговор: ако то учинимо онда смо заиста готови. Онда нема више ништа од Србије, а онда нема више ништа ни од нас. Ако будемо живели под Тачијевим законима и под НАТО чизмом, какав нам је опстанак у изгледу. И поуздано знају: никакав, мораће да се селе или да буду Тачијеви поданици са удељеним правима која се могу увек прекршити. Као на подручју јужно од Ибра.

Све је потпуно обратно од онога у шта их Београд данас убеђује. Да би опстали морају да прихвате власт Приштине и спољну асистенцију Београда, колико то Приштина одобри, од случаја до случаја. То је оно што је свим Србима на Косову и Метохији егзистенцијално јасно. Али, јасно треба да буде и свим нормалним грађанима Србије. Такву јасноћу перцепције замућују власти Србије већ пет година својом капитулантском политиком и одговарајућом медијском манипулацијом. Какво Косово, када нам се Европа смеши. И зато ће власти увек настојати да дозирају меру емпатије и солидарности грађана према стварности страдања наших сународника у Покрајини.

Када је реч о изборима који би требало да се одрже 3. новембра, имајте у виду, мада је то свима познато, да је реч о највећој изборној манипулацији у историји модерне Србије, од када је као модерна држава настала почетком 19. века. Веће изборне манипулације није било. Говорим то вама, дакле овој нашој генерацији, која је доживела веома тешке изборне манипулације током деведесетих година прошлог века. Али, оно што смо имали у низу избора те деценије и, коначно, септембра и октобра 2000. године, то је лук и вода у односу на манипулацију која се данас спроводи на Косову и Метохији према Србима, а пре свега према онима који храбро пружају отпор. Треба скренути пажњу, када сам већ споменуо модерну српску државу, да је њена историја била заправо стална борба. Борба између окупације и ослобођења, борба између аутократије и демократије, борба између права и неправда. А данас, то је борба између евроунијатске Србије и своје Србије. Нека

домаћи еврофанатици знају да је само своја Србија европска Србија и да само туђа Србија може бити евроунијатска Србија.

На самом крају, поводом ових лажних избора мора се скренути пажња читавом грађанству Србије. Нека нико нема илузија, они који могу преко манипулације и насиља да спроводе изборе на Косову и Метохији учиниће то сутра и у Србији. Многи од њих, који су у данашњој власти, баштине искуство аутократије из деведесетих и неће им бити тешко да призову то лично искуство ако буде требало. Уосталом, управо то чине данас на Косову. То је готово идеалан изборни експеримент да ако затреба, а овог пута уз помоћ Европске уније, такав изборни модел опробају и на остатак Србије. Не пристајући на предају Косова и Метохије, ми никада нећемо пристати на такву Србију. Борећи се за Косово у Србији, боримо са за нормалну Србију, за своју Србију, за економски просперитетну Србију, за Србију у својим међународним границама, за Србију која ће бити добар сусед свима и за Србију која ће сарађивати са целим светом. После лажних избора на Косову, није тешко замислити да такав изборни програм буде дочекан од стране власти у Србији на исти начин као што је и одлука Скупштина АП Косова и Метохије да се не изађе на изборе. Према томе, оно што се догађа на Косову догађа се нама, а не њима, догађа се Србији заједно са Косовом а не само општинама у Покрајини, догађа се Србима свугде у свету а не само Србима на Косову и Метохији. Тај глас националне и грађанске солидарности ми хоћемо да подигнемо, да он буде присутан свакодневно у приватном и јавном животу сваког Србина.

На самом крају јасна порука мора бити послата и са овог скупа. Та порука гласи: не дамо Косово, не дамо Србију, не дамо српску историју, слободу Србије, нашу духовност, демократију и правну државу и нећемо их никада дати.

ЧУДНА ЛОГИКА КОМПРОМИСА

9. октобар 2012.

Слободан Самарцић, поводом текста Небојше Крстића „Компромис није изгубио политичку вредност” 13.10.2012.

Небојша Крстић тврди (11. октобра) да је кључна теза мог текста „Лакомислено незнање” (9. октобра) садржана у ставу да је после једностраног проглашења независности Косова „компромис изгубио сваку вредност”. Да је то била „кључна теза” ја бих писао о тој теми, а не о оној у наслову тог текста – о лакомисленом незнању. Али, није случајно да је Крстић поменути став прогласио мојом „кључном тезом” будући да му је било важно да избегне дискусију о ономе о чему сам писао. А то је, као што наслов сугерише, његово непознавање тока и главних чињеница о преговорима који су о статусу Косова и Метохије били вођени 2006. и 2007. године. Чињеница да ниједном речју није ни покушао да оповргне моје показивање његовог незнања говори ми да смо завршили тај део дискусије.

А сада о новоствореној теми. Њен повод је, дакле, мој став да је после једностраног проглашења независности Косова компромис изгубио сваку политичку вредност. Крстићев коментар је био следећи: „Зашто би изгубио? Неки би задрти логичар у оваквом ставу уваженог посланика пронашао клицу прихватања једностраног акта Приштине”. Уместо става „задртог логичара” који је Крстић оберучке прихватио, мислим да би било боље заузети став здравог политичког разума и искуствених чињеница.

Најпре, на завршном састанку највиших представника преговарачких страна и посредника 10. марта 2007. у Бечу, Марти Ахтисари, који је био главни посредник УН у преговорима, рекао је: „Мене не занима компромис. Мене занима решење”. Решење које је имао у виду била је надгледана независност Косова. Решење, очигледно, није био плод компромиса, већ насилног наметања става који је у потпуности био сагласан интересима једне, албанске стране у преговорима. То је био главни разлог зашто овакво „решење” никада није добило зелено светло Савета безбедности УН и што је цео документ, што се међународног права тиче, остао на сувом.

Значи, нисам ја измислио „кључну тезу” да у случају једнострано наметнутог решења компромис губи сваку политичку вредност, већ је такав став нужна последица одбацавања компромиса као сржи сваког решења од стране М. Ахтисарија.

Када су пропали сви покушаји Ахтисаријевих налогодаваца да његово бескомпромисно „решење” наметну Савету безбедности, Борис Тадић је одлучио да ово „решење” прихвати као основ компромиса, и то је „компромис” о којем Крстић говори. Креће отужна тајна дипломатија, коју касније разоткривају Викиликсове депеше. Резултат тих тајних обећања Бориса Тадића и његових сарадника је њихово прихватање плана М. Ахтисарија као меродавног за „компромисно” решење статуса Косова. Ствар ће се дефинитивно обавити када ДС дође на власт и почне, корак по корак, да делује у духу онога што Крстић вреднује као компромис.

Прва акција у спровођењу плана М. Ахтисарија било је довођење нелегалног Еулекса на Косово и Метохију и сразмерно смањивање присуства легалног Унмика. Зашто је Еулекс нелегалан? Зато што је то мисија из Ахтисаријевог плана који, као што је речено, није имао зелено светло СБ УН. По том плану, задатак Еулекса је да надгледа независно Косово. Како је, међутим, СБ УН прихватио мисију Еулекса? На основу одобрења власти Србије руковођених „решењем” као компромисом. Формални основ одобрења Савета безбедности није био и правни: то је био извештај генералног секретара УН од 26. новембра 2008. у којем се, на основу пристанка тадашњих власти Србије, препоручује овакав маневар.

После овог, следе наредни „компромисни” потези власти Србије којима је руководио тадашњи председник републике. Тражење мишљења Међународног суда правде о легалности Резолуције о проглашењу независности Косова, уместо подношења тужбе против бар неке од држава које су једнострано признале ту независност. Тај чин је, као што је познато, завршио фијаском. Потом, потписивање протокола о полицијској сарадњи са Еулексом, који никада није објављен. Затим, самовољна замена Резолуције Народне скупштине о дијалогу са Приштином документом Кетрин Ештон, где се нашој земљи

диктирају правила такозваних техничких преговора са Приштином. Најзад, Стефановићеви споразуми којима се приводи крају наше не само фактичко него и формално признање независног Косова од стране Србије.

Тиме смо догурали до скорашње формулације, прве у неком документу ЕУ (Стратегија о проширењу), по којој треба поштовати „територијални интегритет Косова”. Лепих ли компромиса.

КОМПРОМИС НИЈЕ ИЗГУБИО ПОЛИТИЧКУ ВРЕДНОСТ

Небојша Крстић, поводом текста Слободана Самарцића „Разметање незнањем”, „Политика”, 09. 10. 2012.

Слободан Самарцић каже како ја не схватам да је после једностраног проглашења независности Косова, „компромис изгубио сваку политичку вредност”. То је, наиме, кључна теза његовог текста чија је сврха одбрана Коштуничиног седења за истим преговарачким столом с Хашимом Тачијем. Имам утисак да би и Самарцић и Коштуница данас волели да се то није никад десило и да су заиста урадили оно што сам поменуо у тексту („Највећа је обмана да ћемо одустајањем од ЕУ сачувати Косово”) – да су, уместо свих оних цимања и путовања, једноставно послали поруку „Косово је Србија. Тачка”. Да се то десило данас би им позиција била још „патриотскија” и још „принципијелнија”.

С још већом осиношћу другима би делили лекције и оцењивали им родољубље. Мој текст, на који Самарцић арогантно одговара, међутим, није за тему имао личне фрустрације ДСС-ових функционера, већ данашњу ситуацију и чињеницу да актуелна власт тако гласно ћути о својим намерама и плановима у вези са решавањем косовског питања, док председник републике, сада већ отворено, најављује промену стратешког курса Србије. По мом личном мњењу, крајњи је час да се о тој теми разговара како би се, евентуално, кроз јавну дебату, дошло до неке интелигентне, креативне идеје или корисног предлога, јер је потенцијално најдеструктивнији државни проблем тренутно у рукама људи чија је основна амбиција да се од њега сакрију (и тренутно се успешно скривају сви – осим Дачића).

За разлику од Самарцића ја не мислим да је после једностраног проглашења независности Косова компромис изгубио политичку вредност. Зашто би изгубио? Неки би задрти логичар у оваквом ставу уваженог народног посланика пронашао клицу прихватања једностраног акта Приштине. Зашто једнострано проглашење треба да утиче на нас тако да одустанемо од борбе за остварење својих легитимних интереса? Па ми акт Приштине нисмо прихватили. Он за нас не постоји. Ми ваљда треба да наставимо да радимо оно што је у нашем интересу и поред тога што се ситуација усложњава и отежава.

Наравно, треба да констатујемо тешкоће и опасности, али оне не би смеле да нас спрече да дамо све од себе како би се изборили за интересе земље. И шта је алтернатива политици мирног и дипломатског трагања за компромисом? Молебани? Поновно паљење амбасада?

Одустајање од ЕУ. Како се одустајањем од ЕУ, а то је Самарџићев став, чува Косово? Какав је то политичар који кад му нешто није по вољи каже: „Вратите ми моје играчке, нећу више да се играм”? Какав је то државник који констатујући проблем закључи да је најбоље да се проблем свали на леђа нашој деци и поколењима која тек треба да се роде? На та питања, нажалост, нисам одговоре пронашао у тексту потпредседника ДСС-а. Његово непристојно омаловажавање саговорника не може бити замена за недостатак тих одговора.

ЛАКОМИСЛЕНО НЕЗНАЊЕ

Слободан Самарџић, поводом текста Небојше Крстића „Највећа је обмана да ћемо одустајањем од ЕУ сачувати Косово“ 09.10.2012.

Бар половина текста „Највећа је обмана да ћемо одустајањем од ЕУ сачувати Косово“, посвећена је преговорима о статусу Косова и Метохије вођеним између фебруара 2006. и децембра 2007. године. Тај део текста садржи већи број нетачности и стереотипних тумачења преговора који су доминирали у контролисаним медијима за време претходне владе. То што се аутор текста, Небојша Крстић, за време ових преговора бавио молвањем имица Бориса Тадића није га спречило да неколико година касније даје оцене и квалификације преговора бранећи голим незнањем слику свог шефа. Ево о чему је реч:

Прво, Крстић уводно тврди да је Тадић после промене владе (2008) „опстојавао на тражењу компромиса“, за разлику од Коштунице који се „са позиције тражења компромисног решења вратио на много тврђу... политику, која ... нема никакав користан ефекат и у функционалном смислу је потпуно контрапродуктивна“. Ни Тадић тада ни Крстић сада нису схватили да је после једностраног проглашења независности Косова, дакле још пре промене владе, компромис изгубио сваку политичку вредност. О вредности Тадићеве „компромисне политике“, њеном „корисном ефекту“ и „функционалној продуктивности“ најбоље говори Тадићево фактичко признање независног Косова посредством Стефановићевих споразума, да би Србија за узврат добила статус кандидата који данас има тежину одсечка у танко сецканој шаргарепи.

Друго, Крстић каже да је боље било да је Коштуница Тачију одмах послао поруку „Косово је Србија и тачка“ него што је са њим „провео онолико времена“. Пуна истина је да је у делу преговора који је водила „тројка“ (септембар-децембар 2007) цео преговарачки тим са Тадићем и Коштуницом на челу „провео онолико времена са Тачијем“ из простог разлога што је овај био на челу албанске делегације као први човек косовских привремених институција по резолуцији 1244. И поново морам да поменем да је све то било пре једностраног проглашења независног Косова. Иначе, Тачију није вредело слати никакву поруку, па ни ону сличну Крстићевој („Косово је Србија и тачка“). Али, такву поруку вредело је проследити посредницима у преговорима Ахтисарију, Визнеру, и Ишингеру,

који су нама слали другу поруку: „Косово је независно и тачка“. То је заиста чинио Коштуница али не и Тадић.

Треће, Крстић протестује што је Тадић тада наводно био у немилости јавности на основу „приличног напора да се прогласи издајником“. Чудно је, међутим, да Крстић данас ламентира над наводно лошим медијским имиџом тадашњег председника државе после Викиликсовог сведочења о двострукој игри и његовој и његових сарадника током друге фазе преговора. Они су, наиме, западне креаторе независног Косова убеђивали у своју лојалност а на штету сопствене државе. Ове чињенице горе су од било каквих речи које их квалификују.

Четврто, Крстић тврди да је основна мана преговарачке позиције Србије била у томе што је „све време говорила шта неће, а никако шта хоће“. Сасвим супротно овој квалификацији, која је служила Мартију Ахтисарију да током преговора медијски дезавуише конкретне предлоге Србије, само је српска страна нудила решења. И то на широкој скали питања – од децентрализације у покрајини, очувања безбедносних зона за српска света места, многих других питања, све до свеобухватног предлога статуса.

Будући да Крстић о овоме не зна ништа, њему је било лакше да се прихвати поменуте флоскуле рачунајући на заборав јавног мњења.

Пето, још један доказ Крстићевог тоталног незнања о овим питањима види из реченице: „Када је напослетку изнедрен наш предлог хонгконшког, односно модела Оландских острва, било је прекасно“. Наш предлог решења, наиме, био је садржан већ у платформи за преговоре која је била спремна почетком јануара 2006. „Модел“ које Крстић помиње, и не само ови, били су изложени тек у јесен 2007. када је преговоре водила тројка. То нису били никакви наши предлози, већ успутне илустрације претходних решења примењиваних на специфичне ситуације.

Најзад, лакомислен је Крстићев став о Тадићевом супростављању политици замрзавања конфликта и његовом предлогу у „четири тачке“. Тадић је одмрзнуо конфликт тако што је замрзнуо самосталне државне активности око очувања Косова и Метохије. У своје „четири тачке“ понудио је Србима оно што би ионако добили на независном Косову као национална мањина: право на имовину, локалну самоуправу, заштиту верских објеката и црквене имовине. То би Србима на независном Косову гарантовао Савет Европе, јер би оно свакако постало њен члан. И то уз помоћ Србије која је у Тадићевом одмрзнутом аранжману већ признала Косово са звездом.

НАЈВЕЋА ЈЕ ОБМАНА ДА ЋЕМО ОДУСТАЈАЊЕМ ОД ЕУ САЧУВАТИ КОСОВО

Небојша Крстић, поводом текста „Косово без спиновања“, 05.10.2012.

Десио се занимљив синхронизитет (2. октобра 2012), у истом броју „Политике“ имали смо два различита виђења једног актуелног питања у вези са косовским проблемом. Борис

Тадић је објашњавајући разлоге нових условљавања која стижу из ЕУ рекао да су странке садашње владе давале сигнале да би могле бити „флексибилније поводом питања КиМ” и да то за последицу има тестирање те најављене флексибилности, а Ђорђе Вукадиновић се у свом ауторском тексту, осврнуо на исто, написавши како је и Тадић 2007–2008, у предвечерје проглашења косовске независности „слао двосмислене поруке у вези с Косовом и подстицао нездраву политичку поларизацију и антирадикалску хистеричност у друштву”. Те да је Тадић својим искреним веровањем у политику „двоструког колосека” можда највише одговоран за жалосно стање на „косовском фронту”.

Премало је квалитетне дебате на тему решења косовског чвора, иако је оно, ма колико се трудили да то сметнемо с ума, услов без кога се не могу на добар и одржив начин решити друга озбиљна национална и државна питања. То не значи да све остале проблеме не треба решавати у међувремену, треба и текако, али деструктивни потенцијал дестабилизације друштва које нерешено косовско питање има у себи је огроман и стална је латентна опасност за урушавање свега, па се не сме ни гурати под тепих, ни потцењивати. А поготово не извртати.

Уз мало труда Вукадиновић би се присетио да се у преговоре с Приштином ушло убрзо по формирању прве Коштуничине владе, а државна политика коју су дефинисали управо копредседници преговарачког тима (Тадић и Коштуница) била је проналажење компромисног решења којим ће бити задовољени интереси и Срба и Албанаца и које ће бити у складу с Резолуцијом 1244 СБ УН, и, наравно, са Уставом Републике Србије.

Када су се доцније десили избори и владе промениле, Тадић је опстојавао на тражењу компромиса у условима све јачих притисака, управо смањујући друштвену поларизацију и смирујући страсти, не одустајући од кључног интереса земље, од европских интеграција. За то време Коштуница је регредирао. Он се са позиције тражења компромисног решења вратио на много тврђу, а наводно интелектуално принципијелнију политику која некима много лепо звучи, само што нема никакав користан ефекат и у функционалном смислу потпуно је контрапродуктивна. Неко би могао да пита Коштуницу зашто је уопште ишао на преговоре с Приштином. Зашто је онолико времена провео с Тачијем за истим столом? Зашто му није, уместо да се малтретира, једноставно послао поруку: „Косово је Србија. Тачка”.

Није лоше подсетити се и да је током постојања тог преговарачког тима улаган приличан напор да се Тадић прогласи издајником. Само је „Политика” имала бар једну страну дневно посвећену „анализама” којима се објашњавало колико су Тадић и његово окружење слаба карика у борби за Косово и како је само питање тренутка када ће попустити и побећи с бојног поља. Не знам да ли баш Ђорђа Вукадиновића треба на то да подсећам.

Мана читавог тог преговарачког процеса била је што је Србија све време говорила шта неће, а никако шта хоће. Када је напакон изнедрен наш предлог хонгконшког, односно модела Оландских острва, било је прекасно.

Данас имамо ситуацију да после неприхватљиво дуге и загонетне ћутње на тему Косова, нова власт излази са списком онога што Србија неће, не помињући шта хоће, шта јој је циљ, чему тежи и какав резултат прижељкује. Полако се дефинише популистички приступ

– уколико нас условљавају Косовом, ми ћемо одустати од ЕУ. За сада је одустајање од ЕУ још увек завијено у еуфемизме. Државна стратегија све више делује као да је преузета из песме Звонка Богдана, у којој коњи „јуре, а никуд не журе”.

Није, дакле, Борис Тадић искрено веровао у причу о двоструком колосеку, али јесте успео да је искористи за Србију, све док је сама ЕУ тврдила да одвојени колосеци постоје. Захваљујући томе Србија је успела да направи велике кораке ка Европи, међу њима и највећи – добијање статуса кандидата, а да при том не одустане ни од једног зацртаног принципа. Оно у шта је Тадић заиста искрено веровао, моја маленкост је сведок, јесте да замрзнути конфликт није добар, да се мора пронаћи креативно решење које ће дугорочно стабилизovati регион и довести до историјског компромиса и помирења двају народа. Зато је понудио свој план у четири тачке.

Колико видим, никаквог другог плана нема ни на видуку. Поновне приче о „онима који нам ударају у темеље државе”, делују као дежа ви, опет се сеје конфузија, распирују старе и деструктивне страсти, а могућност решења, иоле повољног по нас, постаје још мања. Повратак тезе да ћемо одустајањем од европских интеграција сачувати Косово, или било шта друго, највећа је обмана која, међу многим другим, данас циркулише јавним животом.

Стабилизovati страначки систем

24. јул 2012. Дневни лист „Политика“

Ако двадесет и две године после увођења вишестраначког система и дванаест година после политичког преокрета са демократским заштитним знаком, Народна скупштина броји 44 политичке јединице, дакле не само странке, јасно је да је Србија веома далеко од демократије. Са таквом политичком структуром у парламенту, која се одражава на структуру парламентарне већине и владе, политички систем не може да функционише у духу парламентарне демократије. Устав Србије утврдио је систем рационализованог парламентаризма, али Устав не може да обезбеди политичке услове његовог функционисања, већ то могу и морају само политички учесници.

У првих десет година вишестраначја (1990–2000), Србија је имала страначки хиперплурализам са хегмоном странком на челу. Чињеница да се овакав систем одржао добрих десет година говори о унутрашњој сагласности два поменута феномена. Водећа странка је функционисала у хегмоном кључу управо стога што је страначки систем био вештачки пренадуван и тиме ослобођен јаче опозиционе странке која би угрозила владајућу. Осим тога, међу опозиционим странкама биле су и оне које су ускакале у извршну власт увек када би изборним резултатима била угрожена хегмона позиција владајуће странке. Те странке су деловале као тројански коњи владајуће странке унутар

опозиције. Укратко, био је то плуралистички политички систем без страначког система и без изгледне парламентарне опозиције.

Овакво стање је условило састав прве „опозиционе владе” после политичког преокрета октобра 2000. године. ДОС-ова влада имала је најпре 18, а после изласка Демократске странке Србије 17 политичких чланица. Уместо да се ово узме као прелазно стање ка општем стабиловању система, таква ситуација прихваћена је као саморазумљиви демократски амбијент за амбициозне реформске захвате. Резултат је био неизбежан: какав амбијент, такве и реформе.

Тек су две коалиционе владе Војислава Коштунице (2004–2007. и 2007–2008) приближиле овај хаотични политички амбијент парламентарном моделу власти. У обе владе било је по пет странака, а у парламенту највише по десет опозиционих. Треба подсетити да је у првом мандату ове владе сасвим мирно деловао кохабитациони систем власти. Ако се има у виду да је у том периоду донесен и Устав (2006), који је нормирао реалан модел рационализованог парламентаризма, може се лако закључити да је Србија била на добром путу консолидације демократије и коначног стабиловања страначког система.

После превремених избора маја 2008. овај стабилизациони ток био је тотално преокренут. Образована је влада са неких дванаест политичких чланица, док је само парламентарна већина бројала бар још неколико чланица више. Данашњи парламентарни састав оборио је све рекорде Милошевићевог, ДОС-овог и Тадићевог режима са 44 политичке јединице у парламенту и бар њих двадесетак у владајућој већини. Владу ће чинити седам странака и неколико ванстраначких личности.

Закључак је јасан: таква влада не може да функционише као ефикасна влада и такав парламент не може да делује као демократски парламент. Шта чинити надаље? Невоља је у томе што овај проблем није у диспозицији ни најбољих законских решења. Нема сумње, рецимо, да би увођење степенастог цензуса смањило број странака у парламенту, па и у влади. Такође, нема сумње да би повећање броја изборних јединица у оквиру пропорционалног изборног система умањило садашњу регионалну неравнотежу у саставу парламента.

Све то, међутим, не би ојачало место и улогу странака у српском парламентаризму. Проблем је дубље природе. У Србији међу политичким духовима у најширем смислу доминира антистраначко расположење. У нашем политичком животу преовлађујући став, па и нормативни идеал, није изборна и страначка репрезентативност. Предност се даје нерепрезентативним интересним групама међу којима преовлађују оне из такозваног цивилног друштва. Све док је тако, неће бити ни пристојног парламентаризма.

Влада Србије није била озбиљна у подржавању сопствених интереса

Јул 17, 2012: Глас Русије

Потпредседник Демократске странке Србије и бивши министар за Косово и Метохију, професор Факултета политичких наука, Др Слободан Самарцић, у интервјуу за „Глас Русије“ изнео је своје мишљење у вези са изазовима који стоје пред српском дипломатијом данас, крајем надзиране независности Косова, могућом даљом руском подршком....

Поштовани професоре Самарцић, реците нам који су то, по Вама, изазови који стоје пред српском дипломатијом данас?

Највећи изазов је уравнотежење спољне политике Србије. Кад кажем уравнотежење, онда мислим на једну врсту окретања према другим странама света, у односу на ово искључиво држање веза са Западом. Прошла влада, у периоду од 2008. до 2012. године, је своју судбину и судбину Србије као целине везала за западну политику- пре свега за Вашингтон, а онда и за Брисел. Међутим, резултати су јако лоши на сваком пољу, дакле не само на пољу одржања суверенитета државе (јер Запад је радио на томе да се Србији одузме Косово), него и у економском и многим другим погледима. Сада би се требало полако и постепено окретати пре свега према Истоку.

Ми имамо јачу безбедносну подршку на Истоку него на Западу- кад је реч о геостратешким аспектима, а мислим да је и у економском погледу боље окренути се Истоку, јер ту су изгледнија тржишта за Србију, као и извор инвестирања. То је, дакле, задатак дипломатије- да земљу окрене према Истоку, али не 100% како се опет не би направила неравнотежа, већ да се постојећа неравнотежа, да тако кажем „уравнотежи“ равноправним односом и са Западом и са Истоком.

Обзиром да сте стручњак у области Европске Уније, како видите однос Србије са ЕУ која и сама стоји пред многим проблемима- политичким, економским...

Ту постоје два нивоа проблема. Један постоји невезано од овога што кажете- садашње стање Уније, то је однос Уније према косметском питању. Унија нема своју политику према Космету, она спроводи политику САД, дакле Стејт Департамента. То већ годинама траје, због тога Унија не може да припомогне решавању тог проблема, већ једнострано води политику сецесије Косова. То је дакле један проблем, због кога је Србија у време Коштуничине владе почела да се окреће Истоку, и пре свега руској подршци, па онда делимично и кинеској, разуме се у УН, у Савету безбедности.

Други је проблем овај о коме говорите- Унија је у великој економској кризи: кризи дугова, кризи еврозоне и она се сада бави готово искључиво собом. Она нема више ту стратегију проширења какву је имала некада и паневропски пројекат је, завршио своју каријеру.

Она сада има односе према земљама тзв Западног Балкана, тако да кажем, да одржи статус као своје контроле над владама тих земаља, да се оне не би отргле контроли Запада и окренуле се према Истоку. И то је та политика проширења- то је једна замка и једна варка Уније према елитама у тим земљама, које се дакле слепо држе једног таквог пута, али користи од таквих европских интеграција уопште нема. Према томе, што се Србије тиче, време је да она преиспита своје односе са Унијом и у складу са тиме, да преиспита Споразум о стабилизацији и придруживању- који није само opak споразум зато што тера Србију да се одрекне Косова, већ и споразум који даје лоше економске ефекте за Србију.

Зато би у складу са првим питањем о општој оријентацији Србије, Србија морала са Унијом да успостави другачију врсту односа, а опет да има равнотежу према Русији и другим источним земљама.

Да ли и како Србија може на конструктиван начин да искористи руску подршку по питању Косова?

То је била једна политика која је дала резултат, нарочито 2006./07. и у првој половини 2008. године. Када су вођени преговори о статусу Косова, Русија је постепено стајала иза Србије и када је видела да има једног врло озбиљног партнера у влади- а то је био Коштуница и његова странка, Русија је била спремна да употреби и вето у Савету безбедности.

То је било у лето 2007. године, када Русија није допустила да се Резолуција 1244 замени са резолуцијом која би садржавала делове Ахтисаријевог плана. Русија је тада била потпуно стала иза Србије, али та је шанса прокоцкана 2008. године, па надаље, зато што се влада под контролом Бориса Тадића, председника републике потпуно окренула Бриселу, а то значи и Вашингтону.

Мислим да Русија има један континуитет односа према косовском питању и она је и током протекле 4 године подржавала српске интересе. Проблем је у томе што влада Србије није била озбиљна у подржавању сопствених интереса. Али, будући, да тај континуитет постоји, ова би садашња влада би морала то да искористи, и можда и у још већој мери него 2008. прихвати ту једну могућност да у међународном окружењу одржи тај некакав статус кво, после чега би се почело решавати и питање статуса.

Овако, под утицајем искључиво западне политике и руска политика ће попуштати према Србији и подршци у вези са Косовом.

Косово ће отићи- а, то дакле има последице не само за Србију, него и за регион, па чак и за Европу. Зато би Србија сад морала да искористи ову промену и да своју политику полако окреће према Русији.

Како тумачите крај надзиране независности, односно затварање међународне канцеларије на Косову и одлазак Питера Фејта?

Та међународна управљачка група и та канцеларија је једна измишљотина Ахтисаријевог плана. То је дакле једна група земаља које су подржавале независно Косово и које су хтеле да као успоставе неку своју контролу и да утичу на јачање те независне државе Косово. Они су из неких разлога проценили да је њихова мисија готова. Не могу да разумем који су разлози за то, јер они писани разлози због којих је та канцеларија настала су јачање те државе и њена стабилизација. Косово је данас у лошијој ситуацији него пре 4 године- у организационом погледу, у политичком и сваком другом, а они га напуштају. То је један неодговорни став према том проблему уопште, али што се тиче Србије, она не би требало да се много секира због тога, јер читава та мисија је нелегална. Она се базира на једном документу који није међународни документ, то је Ахтисаријев план. Будући да је цела ствар од почетка погрешна, њихов одлазак не би морао много ни да забрињава владу у Србији. Као што се каже- како дошли, тако и отишли.

За крај, да ли можете да нам кажете Ваше мишљење о томе да ли Србија има адекватан дипломатски кадар који може да се бори са горућим питањима Косова и нашег даљег пута ка ЕУ?

Видите, кад сте спојили та два питања- оба су питања у једном великом апсурду. Јер, један једини и основни услов Србије за даљи напредак у европским интеграцијама, јесте предаја Косова. Значи, те две ствари су спојене на један, да тако кажем, контрапродуктиван начин за Србију. Кад је реч о дипломатији, она разуме се, мора да спроводи званичну политику. Досадашња званична политика у последње 4 године била је да се Косово предаје корак по корак, део по део, све до краја. Нова влада (чију политику сад не могу да коментаришем њихову политику, јер она још није формирана) има неку илузију бар на папиру, гледајући коалициони споразум- да ће моћи да настави тај процес, да иде путем европских интеграција, а да задржи Косово или бар неке симболе државне власти, као што је то чинио Тадић. То је немогуће и то ће се врло брзо и показати као немогуће те две ствари спојити.

Дипломатија просто мора да прати државну политику. Ако је већ реч о дипломатском кадру, ја бих се ту пре ослонио на стари дипломатски кадар колико га има у Министарству спољних послова. Нови кадар- то су млади људи, опортунисти, који су следили ту политику која је била политика постепене предаје Косова. Али, разуме се, ако би државна политика била озбиљнија, вероватно да би тај кадар, колико га има, добио већи утицај у тој политици, а и обнова би ишла у том правцу. Тако да би одговор на питање био- ако државна политика буде озбиљна, биће и озбиљног кадра да је спроводи.

Извор: Глас Русије

ДЕЛОТВОРНОСТ АНГЕЛИНОГ ПРЕТЕЋЕГ ПРСТА

4. април 2012.

Специјални представник Генералног секретара УН

Господин Јоахим Ритер

Министарство за Косово и Метохију Владе Србије

Министар, Слободан Самарџић

Београд 13. април 2008.

Поштовани господине Специјални представниче,

Ваше писмо од 10. априла о.г. упућено мени није допринело решавању нашег заједничког питања, а то је организовање и спровођење локалних избора на Косову и Метохији. Надам се, међутим, да још има наде да овај посао обавимо у сарадњи и међусобном разумевању, на добро косметских Срба и свих других заједница које не признају нелегално и једнострано проглашење независности Косова.

Ми се очигледно слажемо у ставу да косметски Срби треба да добију демократски изабране локалне органе власти. Слажемо се и у томе да ове изборе може да распише само УНМИК, што је у складу са Резолуцијом СБ УН 1244 и што сам потврдио у свом писму упућеном Вама од 4. априла.

У Вашем одговору наглашавате посебно три ствари: прво, Ваш искључиви мандат да организујете изборе на Косову; друго, предлог да то учините само у пет српских већинских општина; и треће, да се то догоди после 11. маја.

1) Прошле године (29. августа) Ви сте променили изборну регулативу позивајући се у свим трима уредбама (ур. бр. 2007/25, 2007/26, 2007/27) на Ахтисаријев план, који, као што је познато, није усвојен у Уједињеним нацијама и не представља валидан међународни документ. Доносећи уредбе на основу тог документа, којим се прописује независност Косова, Ви сте већ прекршили Резолуцију 1244. (У све три уредбе истоветан је текст позивања на овај неофицијелни документ: „Taking into account the provisions regarding elections set out in the Comprehensive Proposal for the Kosovo Status Settlement”). Овим уредбама, сасвим у складу са нелегалним Ахтисаријевим планом, пренели сте надлежности организовања и спровођења избора на Косову на привремене институције самоуправе. Познато Вам је да косовски Срби то нису прихватили и да су готово

стопроцентно бојкотовали и парламентарне и локалне изборе на Косову 11. новембра 2007. године.

Имајући ово у виду, евентално учешће УНМИК-а у спровођењу локалних избора за Србе подразумевало би одговарајућу измену изборне регулативе, на начин да УНМИК поврати искључиву надлежност за организовање и спровођење избора, и њено поновно усклађивање са Резолуцијом 1244. Осим тога, после нелегалног проглашења независности од стране ПИС 17. фебруара, тешко је замислити да би Срби на Косову прихватили да учествују на изборима које организују и спроводе те исте албанске институције.

2) Из Вашег писма није јасно зашто би се локални избори спровели само у пет већинских српских општина. Јасно је да сви Срби у Покрајини имају право на локалну самоуправу и зато сви треба да учествују на изборима у свим општинама. Осим тога, највећи број интерно расељених лица у Србији потиче из других, а не тренутно већинских српских општина у Покрајини. Ономогућити њима да гласају за локалне органе власти у општинама из којих су протерани, значило би трајно ономогућавање њиховог повратка. То свакако није била ваша намера.

3) Ваш став да изборе (у пет српских општина) можете да организујете само после 11. маја произилази из тешкоћа које сам навео под 1) и 2). Зато у овом тренутку само Србија и српски локални органи власти у Покрајини могу успешно да организују и спроведу локалне изборе 11. маја. У ту сврху Србија је донела целокупну потребну регулативу и у складу са тиме врши одговарајуће припреме. Потребно је само да их Ви као специјални представник распишете. Тиме се од стране Србије респектује ова надлежност УНМИК-а и Ваша лично.

Поштовани господине Специјални представниче,

Највеће кршење Резолуције 1244 догодило се 17. фебруара ове године. У условима када политичко вођство Албанаца са Косова у потпуности крши овај обавезујући документ УН, а Ви не налазите ни снаге ни средстава да томе станете на пут, Ви још једино у сарадњи са Србијом можете очувати дигнитет мисије УН на Косову и Метохији, а тиме и мир и наду у будућност српског народа у Покрајини. У том контексту, предстојећи избори могу одиграти кључну позитивну улогу, као што и њихово одлагање или неодржавање може имати велике негативне последице. Самим тим, ови избори имају велики значај за Србе у Покрајини и питање је од највишег политичког ранга.

Ви сте, да Вас на то подсетим, поводом противправног проглашења независности и потоњих догађаја заузели, како сте сами више пута изволели рећи, „неутралан политички став“. Било би јако корисно да такав став политичке неутралности заузмете и поводом локалних избора за српске локалне органе власти у Покрајини. Ово тим пре што имате готово непрекорачиве и правне и политичке тешкоће да сами организујете овакве изборе.

Очекујући Ваш позитиван одговор на моју молбу из писма упућеног Вама 4. априла,

С поштовањем

Слободан Самарџић

Делотворност Ангелиног претећег прста

(Уз писмо Слободана Самарџића, тадашњег министра за Косово и Метохију, Јоакиму Ритеру, тадашњем шефу УНМИК-а, од 13. априла 2008. године)

Власти Србије преко ресорног министра објавиле су да 6. маја неће бити локалних избора на Косову и Метохији. Наводно, УНМИК није спреман да их одржи или бар пружи помоћ нашим органима да обаве предизборне и изборне радње.

Већ смо навикли на то да наша власт поводом Косова и Метохије делује системом превара. Као последња у дугом четворогодишњем низу, ова превара је и највећа. Наиме, и правно и политички Србија може да одржи изборе на свим нивоима, значи и на локалном, у својој јужној Покрајини. То би било у складу и са нашим Уставом и одговарајућим законима, као и са Резолуцијом СБ УН 1244. Пут за овакво деловање власти Србије утрт је у пролеће 2008. године. Избори су уредно обављени 11. маја и тада су све општине у Покрајини уведене у систем локалне самоуправе у Србији после једног периода (2001-2007) када су оне формално биле део система „привремених институција самоуправе“ који је био подређен цивилној међународној управи, тј. УНМИК-у.

Своје одустајање од организовања локалних избора у Покрајини власти Србије правдају проценом УНМИК-а и његовим одрицањем од деловања. То је највећа превара. УНМИК се сам одрекао своје обавезе да организује изборе на Косову и Метохији још у августу 2007. године и преостало је да изборе за грађане који признају Србију као своју државу организују или приштинске нелегалне власти или државни органи Србије. О томе, између осталог, говори и моја тадашња преписка у својству министра за Косово и Метохију са шефом УНМИК-а Јоакимом Рикером. Он је покушао да манипулише Резолуцијом 1244 (као и данашње власти Србије), па потом претњама (као и данас што чине Западне земље), али, суочен са аргументацијом наше стране а затим и чврстом политичком вољом да се избори одрже, једноставно је попустио, а касније и фактички признао легалан статус српских општина.

Данас је свима јасно да је власт Србије (њена Влада и њен председник Републике) главни виновник могућег неодржавања локалних избора у Покрајини. Познат је и разлог – кандидатура за Европску унију. То је био услов који је Борису Тадићу поставила Ангела Меркел крајем августа прошле године. Он је гласио: ликвидирајте српске „паралелне институције“. Тај се налог сада спроводи у виду еутаназије српских општина са спорим дејством. Ако се локални избори не одрже, нема легалног начина да српске општине на Косову и Метохији опстану. И то је наум примаоца наредбе и његових извршитеља.

Слободан Самарџић

Београд, 2. април 2012.

У ВЕЧИТОЈ ЧЕКАОНИЦИ

30. март 2012.

Кандидатура Србије за чланство у ЕУ је историјски превазиђена ствар. Данас је то кандидатура за вечиту чекаоницу. ЕУ се неће ширити за неодређено дуго време, док не превазиђе постојећу кризу и не пронађе нове разлоге, интересе и циљеве проширења. Али, нико не може да предвиди каква ће она бити сутра, после евентуалног превазилажења кризе и колико ће све то трајати.

Наша званична политика више води рачуна о ономе што Унија прича, него о ономе шта она стварно чини. Комесаријат за проширење Европске комисије ради као да се унутар Уније нипта посебно не догађа и оставља утисак да криза, која траје већ годинама, нема никакав утицај на њену политику проширења. Ово није само последица лицемерног става актера у Унији према својим балканским партнерима. То је и последица дубоке промене у њеној политици проширења. До средине деведесетих година прошлог века политика проширења Уније била је логичан наставак унутрашње економске интеграције. Од тада, проширење ЕУ постало је привезак њене безбедносне интеграције и одговарајуће политике.

Имајући ово у виду, постаје јасно зашто званичници ЕУ не могу да земљама кандидатима саопште да за недогледно време, док се не превлада криза, ниједна земља тзв. западног Балкана, сем евентуално Хрватска, неће постати пуноправна чланица. То се не може учинити управо због политике безбедносне интеграције. Ако би ЕУ овде иступила отворено, консеквенце би биле двоструке: прво, она би изгубила политичку контролу над политичком класом држава кандидата; и друго, она не би могла да рачуна на укључење свих земаља региона у свој безбедносни систем.

Ипак, поред описаног, можда је највећи суштински проблем у томе што ЕУ не води своју независну безбедносну политику, већ она увелико зависи од САД и НАТО. Ту лако долазимо до посебног проблема Србије. Трајни проблем у односима Србије и ЕУ је чињеница да ЕУ чини све да отргне Косово и Метохију од Србије и да, осим тога, натера Србију да призна независно Косово. То је услов над условима за Србију у њеним европским интеграцијама.

Србија је добила кандидатуру јер је, за сада, прихватила ултиматум ЕУ да фактички призна Косово као независну државу. Србија ће добити датум преговора за приступање када данашње стање *de facto* доведе до стања *de iure*. Какве везе ово има са негдашњим европским интеграцијама, са критеријумима, условима и поступцима са којима је Србија почетком миленијума ушла у овај процес? Никакве. Не само да услов признања Косова стоји високо изнад услова из Копенхагена, него се протоком времена ови други губе у магли своје политичке небитности и све веће релативности. Штавише, када је о Србији реч, ЕУ је и сама доприносила срозавању критеријума из Копенхагена. Ево примера:

Прво, Унија је у последње четири године знатно уназдила развој демократије у Србији. Отворено и најгрубље се умешала у изборни процес 2008. године, одлучујуће допринела разбијању националног консензуса око низа кључних државних питања и охрабривала ауторитарне тенденције у политичком систему и друштву.

Друго, Унија све више економски везује Србију за себе без одговарајуће економске и финансијске подршке и без било какве перспективе чланства. Конкурентска способност Србије за чланство у ЕУ опада у управној сразмери са појачаном зависношћу привреде Србије од Уније.

Треће, у критичној фази реформе правосуђа у Србији, Унија је подржала странпутицу владине интервенције, игноришући отпор и иницијативе струке и тиме постала саодговорна за правосудни хаос.

Ови примери говоре да унутрашње реформе у Србији нису у фокусу одговорне пажње Уније, јер се њен интерес померио од негдашњих интеграционих питања ка безбедносним питањима. У овако промењеним околностима Србија овде нема никакав стратешки ни развојни интерес, те стога свој однос према ЕУ треба да саобрази новој стварности.

Прича о подели Косова је примитивни мамац

Интервју | [Ана Радмиловић](#) | септембар 27, 2011: **Недељник Печат**

Због чега је Космет чворишна тачка око које се групишу сва политичка питања, зашто није могућа подела на север и југ, шта је пратило план одвајања Јужне српске покрајине, ко је и у којој мери учествовао у издаји, те у којем тренутку је ДСС од европске постао антиевропска странка?

„Резолуција Савета безбедности гарантује суверенитет и интегритет – држава тога мора да се држи као да је то најјачи аргумент... Примећујете да је цела игра окренута последњих неколико година ка томе да Србија корак по корак, гест по гест, документ по документ, дигне руке са Косова. И де факто и де јуре. Да западним силама до тог међународно-правног документа није стало, не би они до те мере терали Србију да се одрекне Косова“, каже у интервјуу за „Печат“ Слободан Самарцић, потпредседник Демократске странке Србије и некадашњи министар за Косово и Метохију у Влади Војислава Коштунице.

Да ли је постојала могућност да 17. марта 2004. године Србија реагује мало озбиљније?

Постојали су јасни сигнали да ће се погром десити, људи на терену знали су за то и сигурно је то знао и неко у држави. Зашто држава тада није употребила макар Резолуцијом 1244 загарантовано право на присуство извесног броја војника на територији КиМ? Колико год то „право“ деловало као цинизам, стиче се утисак да су због његовог некоришћења, између осталог, Срби са Косова полако губили поверење у Београд. Те 2004. године је постојао потпуно другачији уставно-правни контекст. Према Уставу Србије ванредно стање заводи председник Републике. Тада Србија није имала председника Републике – он је изабран тек неколико месеци касније у редовном поступку. Председник Републике је у то време била фиктивна функција и то о чему говорите правно-технички није могло да се спроведе.

Због чега држава није искористила неке друге могућности, формално она није имала војску на КиМ, али је имала одређене структуре које је можда тада могла да мобилише?

То се догодило, дакле 17. марта, неколико недеља пошто је влада ступила на дужност. У то време рачунало се и на интервенцију снага безбедности које су по Резолуцији 1244 биле стациониране на тлу покрајине. То је међународна полиција у оквиру УНМИК-а, а УНМИК је тада на Косову имао бар шест или седам хиљада полицајаца задужених за унутрашњи ред и мир, и КФОР, као главна безбедносна снага, који је тада бројао најмање петнаест хиљада војника. Значи, њихова надлежност и обавеза били су да зауставе те демонстрације и, премда са трагичним закашњењем, то су и учинили. Они нису превентивно деловали, нити су успели да спрече тај терористички чин, да ли зато што су били пасивни или једноставно нису хтели, али после 24 часа су заиста деловали. Зауостављање насилног деловања Албанаца завршено је после 48 сати. Ми смо истог дана практично, а сутрадан ефективно, имали ванредну седницу Савета безбедности и добили смо одређене гаранције да ће се успоставити мир, што је у том тренутку било најважније. Да људи не гину, да се куће не пале и да се не пале више цркве и манастири. То је тада било најважије и то је добијено. После тога је Влада направила план за решење косовског питања, али то је сада већ друга тема.

Како је изгледао план за решење косовског питања?

Била је донета прва резолуција Скупштине, дакле о осуди деловања, и о томе да треба донети решење које би у оквиру Резолуције 1244 ишло ка институционализацији односа између Срба и Албанаца, а која би била примеренија тадашњој конфликтној ситуацији него што је то била до тада владавина УНМИК-а. И то је Скупштина усвојила крајем марта 2004. године. Са тим планом се могло ићи у међународну јавност, то јест у међународне институције, у центре јаким утицајних држава за те прилике, да се оне придобију за тако нешто. Они су, разуме се, схватили такву врсту деловања, али нису хтели да га прихвате као елементе званичног документа. Онда је та ствар одложена и политика је окренута на другу страну. А она се звала, дакле, стратегија: стандарди пре статуса.

Да ли се иза 17. марта крио можда план о подели КиМ? И тада је француски КФОР највише учествовао у евакуацији Срба из села јужно од Ибра, и ти се Срби углавном нису вратили на своја огњишта?

Даћу вам једну илустрацију да то није била ничија идеја, а наша апсолутно не. Ми смо

имали идеју о решењу те ситуације и ту смо идеју изложили у плану, то стоји на папиру, иако се мало људи тога можда сећа, али о подели није било ни речи.

Данас неком делује као да се Косово, ипак, од тада до данас, де факто поделило.

Не, није се поделило ни данас. Једноставно таква је ситуација на терену, немогуће је поделити Косово на север и југ и зато што је композиција становништва таква. А ту постоји и један јачи и примарнији разлог – а то је Резолуција 1244, која је један живи документ и нама гарантује територијални интегритет и суверенитет. Зашто би сада Србија ишла с предлогом о подели?

Нисам мислила на идеју коју је имала Србија, него онај ко је организовао 17. март.

Не постоји ниједна индиција да се радило о нечему таквом, нити је таква идеја током многобројних разговора икада била на нашем столу. Ни у најдискретнијим разговорима. Нама је дефинитивно било јасно, мада нам је било јасно и раније, да о подели не само да не треба размишљати, него да на поделу треба заборавити. Када је 19. марта освануо „Вашингтон пост“ (тада сам био у Вашингтону, дан после поменуте седнице Савета безбедности), на насловној страни појавио се текст Мортон Абрамовица. Мортон Абрамовиц је познати, дугогодишњи албански лобиста, председник тадашње „Кризне групе“ која је из петних жила навијала за независно Косово; својим ранијим деловањем био је везан за Стејт департмент, и подземним и надземним, стопроцентно је био у функцији независног Косова... И тај човек је написао текст у „Вашингтон посту“ који је почео реченицом: „После овога што се догодило 17. марта на Косову, треба да буде јасно какво решење је најбоље“. А то решење је подела Косова. Када неко као Мортон Абрамовиц нешто каже, ми аутоматски почнемо да размишљамо у апсолутно супротном правцу. До те мере је, до грла, био уплетен у албанске интересе да, са наше тачке гледишта, њему се није могло веровати ни када каже да је млеко бело. Видите, то је био један, да употребим колоквијални израз, мамац за нас. Он је знао да већ десет-петнаест година међу Србима, у медијима, међу интелектуалцима, јавном мњењу, кружи та мисао о подели као једна идеја која ће, дакле, волшебно и брзо да реши проблем Косова. Наравно, то је чиста илузија, али писац текста је знао да је то било привлачно у неким деловима јавног мњења. И он је то изнео у „Вашингтон посту“, у намери да ми сада помислимо како то има неке везе са Стејт департментом, председником државе, и да се ту нешто крије. Ми нисмо трепнули на ту ствар, знајући да је то примитивни мамац за неке људе у Србији. Реаговао сам показујући текст присутнима рекавши: „Ево, коначно нам је ставио до знања да о таквој ствари у Србији не треба да буде речи“. У Србији је и дан-данас, а тада још више, главни аргумент био међународно-правни – и ту људи страшно греше када га потцењују. И неки политичари и интелектуалци када кажу „знате, то је празно право“, „нема ништа од тога“, „ми немамо тамо ни власт, ни сувереност“ и тако даље – греше. А то највише говоре они који су подржали повлачење наших институција са Косова, и то раде од лета 2008. године.

Зашто греше када кажу да ми на Косову немамо власт, ни сувереност?

Као прво, ми смо увек имали ефективну власт на Косову, бар на 15 одсто територије. У време када сам био министар за КиМ, Србија је уредно сервисирала обавезе на Косову као на сваком другом делу своје територије. Тамо где је могла и тамо где је имала своје становништво. То је, дакле, што се тиче фактографских података. Знате оно када се каже

„признати реалност“, та реалност је тада била потпуно другачија. Што се Међународног права тиче, наиме, све док је тамо тако како јесте, док се нама гарантује територијални суверенитет, док конкретан документ УН-а, као што је Резолуција Савета безбедности, гарантује суверенитет и интегритет – држава тога мора да се држи као најјачег аргумента. И сада ћу вам илустровати ово о чему говорим: да то није најјачи аргумент не би ове три године западна политика инсистирала да Србија призна Косово, макар де факто. Они кажу „не морате признати“, али урадите све као да јесте. Дакле, да тај међународно-правни документ за Србију није важан, они би једноставно окупирали Косово као што су га окупирали, и то би била чиста посла. Србија то не би признавала, и ми бисмо имали замрзнуто стање. Међутим, њима је било важно да Србија призна Косово – зато што се онда сама одриче својих права. И ако се ова земља одрекне права на своју територију, то је у складу са Међународним правом. Ви слободно можете да се одрекнете чега хоћете, то је ваше право. Примећујете да је цела игра окренута последњих неколико година ка томе да Србија корак по корак, гест по гест, документ по документ, дигне руке са Косова. И де факто и де јуре. Да западним силама до тог међународно-правног документа није стало, не би они до те мере терали Србију да се сама одрекне Косова.

Често је управо ДСС-у приписивана идеја о подели Косова, зашто?

Не сећам се да је неко у ДСС-у то говорио. Свашта се спочитавало и импутирало ДСС-у, па и такве бесмислице и нетачности, јер управо ДСС никада није, нити је један члан ДСС имао такву изјаву, па да би се о томе могло распредати. То су просто, што би се опет колоквијално рекло, балони за јавност, не би ли се ми сада ухватили за тај балон и прали се од тог блата којим нас обасипају. Ми, међутим, не губимо време на то и на такве глупости нисмо никад одговарали.

Можда је такав став о небраћењу од блата у српској политици превише фин? Вама замерују и то да сте, између осталог, превише фини.

Знам, али та финоћа заправо и није финоћа у том смислу. Суштински то је једна принципијелна, неко каже чак, тврда политика. Знате, ови који много причају, а попуштају, они су заправо „фини“ у том смислу, јер на делу дају све, а на речима су врло тврди. Рецимо председник државе често каже: „Никада нећемо признати независно Косово“, а нико му то не тражи. Да ли је неко затражио некад да се тако отворено изађе и призна? Уопште ствар није у томе, већ да заправо својим гестовима, својом политиком, својим ставом према Косову, својим прихватањем свега што се сервира из Вашингтона и Брисела, па и из Приштине, према свему томе будете бенеловентни, и да сваки пут све чвршће и гласније кажете: „Никада нећемо признати Косово“. То је званична политика и сматрамо да је та игра провидна, и да не може да прође. А ето, ми финим речима заступамо принципијелну и, могу рећи, тврду политику.

Зар је могуће да немамо податке о злочинима које је чинила УЧК, имена и досијее, и да не можемо да покренемо неке поступке?

Видите, ту је прављено доста потеза на линији учвршћивања наших веза са такозваном „међународном заједницом“. Када кажем „такозвана“ мислим на западне силе које су, дакле, држале потпуну власт на Косову. САД, чланице ЕУ, Британија, Немачка; Француска итд. Ми смо као нова власт те 2000-2001. године покушавали много штошта. Отварали смо сарадњу са Хашким трибуналом, правили Закон о сарадњи са Трибуналом,

Коштуничина влада од 2004. године је радила на добровољном предавању осумњичених, доста смо ствари урадили које би ослободиле неки маневарски простор. И један од тих гестова било је, дакле, одустајање од оптужница против неких чланова УЧК, за које се знало шта су радили. То је рађено да би се омекшала и припремила повољнија атмосфера, како бисмо могли да имамо продор на ту страну, да их уверимо. То је време пуног уважавања Резолуције 1244, када је постојало присуство међународне војске и полиције. То је била једна, да тако кажем, жртва правде. Ми смо то учинили да бисмо могли са њима да, колико-толико равноправно, разговарамо о ситуацији на Косову и о решењу тог питања. Сада се због тога може бацати, и на ДСС и на ту владу, дрвље и камење. Међутим, то је била једна ситуација, експеримент Владе који је могао да се заврши и успехом и неуспехом. Ми смо још пуно ствари учинили које нам се могу спочитавати: та влада је отворила партнерство за мир, ето.

А ДСС је данас велики противник уласка Србије у НАТО?

То је била 2006. година, и време када НАТО још није формално признао независно Косово. Партнерство за мир 2006. и 2009. године су две потпуно различите ствари. Ви сте пре тога сарађивали са државама које су политички деловале у правцу независног Косова, али га нису признале, нису учиниле тај легални чин признања. Легалан са становишта њихових политичких аката, али нелегалан са становишта Међународног права. Разни су потези чињени не би ли Југославија, па Србија и Црна Гора, и на крају Србија, била равноправан саговорник на међународној сцени. То су билатерални разговори, десетина комуникација у којима је требало афирмисати ту владу која је дошла са тешком хипотеком изоловане земље, земље која неће ни са ким да сарађује, земље која је има идеју самоизолације... и све глупости које су спочитаване Милошевићу. А све те нетачности биле су привидна истина на површини ствари – а дубока неистина испод те површине. Међутим, ви узмете власт, имате такав контекст и крећете у акцију са овим беневољентним потезима. То се све тестирало годину, две, три... И тамо где успе – успе, где не успе станемо са таквим деловањем. Просто, као и сами преговори отворени 2006. године. Кренули смо са децентрализацијом, са споменицима културе, са катастроф, са питањима посебних права и одлагали питање статуса. Ми знамо са чим смо све улазили у тај процес, и са којом су се ароганцијом према свему томе односиле западне силе. То је, просто, једно акумулирано искуство које је могла да искористи и садашња влада. Али, напротив, они су говорили да смо ми прекинули односе зато што су сматрали да треба учинити далеко више него што смо ми хтели, квалитативно другачије ући у тај подређени однос зарад неких привилегија или већ не знам чега. Зарад магловите, тада крајње нејасне идеје о чланству у Европској унији.

Када је идеја о чланству у ЕУ престала да буде јасна, то јест када је требало да престане да буде циљ?

То је већ онда, у односима Београда и Брисела деловало прилично лоше, а потом је 2008. године постало и потпуно беспредметно, јер је већ 2008. године ЕУ знала да више неће да се шири. То је легитимност неких покушаја и легитимност одустајања од таквих покушаја, када видите да ту постоји једна граница и да даљи потези иду у контраинтересу ваше државе. Даљи потез је само улажење у извесност да ћете изгубити игру са јачим. Ми смо зато од 2004. године паралелно развијали односе са другим земљама, пре свега са Русијом, са Кином, са Јужноафричком Републиком и низом других земаља које су у Савету

безбедности биле спремне да нас подрже. Тако да смо имали једну врсту покушаја да успоставимо нормалне односе са западним земљама, а паралелно тражили и добијали гаранције да ће друге земље да се принципијелно и коректно поставе према нашем питању у Савету безбедности.

Колико уопште ЕУЛЕКС мисија има међународно-правни основ?

ЕУЛЕКС нема правни основ, јер он није мисија УН, него ЕУ. Његов мандат је добијен Ахтисаријевим планом. Међутим, никад није усвојен у УН и као такав лебди у ваздуху. Једнострано је наметнут од стране појединих држава и онда је уз помоћ Србије имплементиран на Косову. Основно питање земаља које подржавају Србију било је да ли ће Србија да прихвати ЕУЛЕКС или не. Наше власти су то прихватиле, и то је онда прихватљиво за све. А да га нисмо прихватили, то не би било тако једноставно. Не било тако једноставно да ЕУЛЕКС дође и фактички замени легалну мисију УНМИК-а у покрајини. И то све по Ахтисаријевом плану.

Који је претходно одбила?

Одбила га је не само Србија, него је и Савет безбедности јула 2007. године одбио седам верзија резолуције на основу тог плана. Те 2007. године Ахтисаријев план био је мртво слово, да би се 2008. године реинкарнирао, а он добио Нобелову награду 2009, и све то захваљујући Србији.

Да ли ми то радимо намерно, свесно, зато што смо поткупљиви или ми не знамо шта радимо?

Кад кажете „ми“ то нисмо ми, то су неки „они“. То је влада на челу са председником државе, дакле то је власт која је решила да се отараси Косова зарад неких добитака на западној страни. У овом случају – напредовање у европским интеграцијама. Прво, та трговина није легитимна, нити поштена, нити иде у корист државних интереса. Друго, ако гледате и из њиховог угла, за шта се даје Косово? Па ни за шта. За ове три године Србија је добила неке ситне новце из програма претприступне помоћи, нешто директне помоћи и највише зајмова које треба вратити. Није добила кандидатуру и питање да ли ће да је добије, а уцењивања око Косова се увећавају. И тако је, корак по корак, Србија дошла до овог данашњег стања. Потписује неке договоре, уговоре, споразуме који иду у правцу заокружења Косова као државе. То су усмени, писани, а непотписани договори, неки папири са по две реченице који се држе испод стола и не показују се никоме. Ти договори представљају прихватање независног Косова, зарад онога што означавам као ништа. А то је та европска интеграција, која последњих неколико година суштински није напредовала, нити се Србија приближила Унији, само је имала статус потенцијалног кандидата. То страшно звучи. Бити потенцијални кандидат за нешто. Тако могу да кажем да сам потенцијални кандидат за фудбалера Барселоне, откуд знам, можда једног дана будем. Како време одмиче, Унија је све даље, као да покушавате да допливате до линије хоризонта. Дошло је време да се та стратегија мења. Све и да нема Косова, морали бисмо да редефинишемо ту политику, јер се променило време због саме ЕУ на крају, ушла је у стање да не може да вам да оно што неки ранији документи говоре.

ДСС је странка која је била проевропска, западно устројена, па евроскептична, да би сада деловала као сасвим антиевропска, као и многе странке у самој ЕУ.

То је врло сложена ствар, евроскептична партија смо постали 2007. године. Нас је пре свега определио однос ЕУ према Косову. Да не буде заблуде – да се радило о Војводини или источној Србији, ми бисмо се исто поставили. Косово можда има јаче симболичко значење, али у фактичком, државном смислу – то је све исто. Санџак, Београд, Косово – сасвим је свеједно. То је наша територија. А паралелно с тим, иде други процес. Ви као држава морате увек да анализирате стање ствари у погледу неке политике, као што је ствар са европским интеграцијама које смо ми започели (Војислав Коштуница је прво отишао на самит ЕУ у Бијарицу, у Француској). Независно од Косова, ЕУ се суочила са својом кризом, са кризом проширења и најзад са економском кризом. То је данас другачија структура од оне из деведесетих година, сада улази из кризе у кризу и не помаже никоме на западном Балкану. Србија ће плаћати цену, дефицит њене спољне трговине са јачим партнером толико ће расти да неће моћи да се извуче. Ако не уђе у ЕУ до 2014. године економски ће колабирати.

А ако уђе?

Не може да уђе. Зато кажем – према циљу се одређује делање. Све се своди на то да политичка класа једина има користи од тога. То је неки свет који лепрша око фондова, они себи праве чапрас диван, уживају и чини им се да живе Европу, као што је некадашња комунистичка класа у Југославији живела комунизам на Дедињу, и цео систем је био такав – систем затворене касте која је радила оно што је хтела. Тако имате и сада једну друштвену класу – која треба практично да живи своју мисију у име целог друштва, нешто као аванграда. Треба да показује простом народу како ће то изгледати ако је буде следио и пратио. Као што никада нисмо ушли у комунизам, тако нећемо ни у Унију. А да бисте систем прилагодили циљу, ви морате да имате извесност циља. Када се извесност циља губи, губи се цела политика.

Имате фондове, они су вам важни јер Влада проповеда паразитску економију, ви стално зависите од новца који ће вам неко дати, ММФ, развојне банке итд. ЕУ је имала закон за своје велике фондове до 2013, тада је подигла економије придружених земаља и ти фондови се полако гасе. Буџетску стратегију праве на седам година, и по свој прилици смањују потрошњу, а новац ће користити за технолошки и научни развој. Они се сада такмиче са САД-ом, Јапаном, Русијом и то су њихове релације – а не Србија. Тада неће бити новца који Ђелић очекује. Када нема новца, како ћемо ми користити фондове? Либерализовали су спољну трговину, мањим царинама мање приходујете у буџет, а одговарајућа надокнада какву су имале земље средње и источне Европе није изгледна. Вашу слабу ће убити јача европска производња, па ће и оваква привреда нестати. Штавише ми ћемо морати да смањујемо извозне квоте за Русију и још неке земље, јер нећемо имати шта да произведемо. То су калкулације које морате извести прецизно, да бисте мењали политику. ССП је временски превазиђен чак и да нема Косова. Ето за шта дајемо Косово. Ни за шта.

Истина коју сведочи ДСС није се допала људима, али испоставило се да од „истине“ која им се допала нису имали ништа.

У мери у којој то постаје јасније, медији се све више стежу. ДСС не даје празна обећања и до сада је лоше пролазио, што не значи да ће тако бити и убудуће. Ми имамо програм од шест-седам тачака, од којих је Косово једна од битнијих. То је принцип на којем државе почивају, суверенитет. Ви не можете сада када је држава угрожена да се правите луди. На

сваких годину дана нешто се деси и Косово је на првом месту. Тамо се дешава чудо, а ми инсистирамо на том питању док се не реши. Као што је Израелу западна обала питање број један, иако ће људи рећи да хоће бољу школу или економију. Није спорно, али када се припуца у Гази, сви Израелци знају да је то питање број један, јер је питање опстанка. Као и Палестинцима. И таква им је судбина, и не могу сада да одједном постану „рационални Европљани“, као у Србији, где кажу „важни су људи, а не територија“. Људи стотинама година живе у заједницама које се зову државе; нема ниједног човека на планети који не живи у некој држави. И који су то онда људи њима важни, ако им није важна држава? Сви живе на некој територији на којој се примењује неки поредак... и ако су важни људи на Косову, онда ће Срби, који су исто важни људи, живети на албанском Косову које има свој поредак. Онда изволите, па се мењајте са њима. Дајте им стан у Београду, а ви идите да живите као човек, јер није важна територија, ни нација, и није важно ништа.

Али делује као да многим грађанима Србије осим пуке егзистенције заиста ништа више и није важно...

Да, јер слушају такве поруке. То су лажи. Преваре којима се наши медији служе; и то су поруке политичара. Наша политика је била максимално реалистична, иако је можда ишла спорим корацима. Не можете да реформишете државу без правила. И све има неки ред. И сада видите, када дође Ђинђић и каже „реформа“, „не могу да чекам Устав“, „морамо да уђемо у тржишну економију“, онда добијете економију без правила, те побеђује јачи, ко има боље везе и више новца – и ето вам тајкунска структура у Србији, направљена за годину-две. Приватизација без правила. ДСС је говорио да то не може брзо, ако хоћете да напредују сви, а не да напредују само неки. То није наша политика. То нека гура ДС, као оно са „Фијатом“, ЕУ фондовима, акцијама од 1.000 евра, нека лажу колико хоће. Тадић је победио јануара 2008. године, после чега је за два месеца страшне страначке кампање говорио да ће Србија бити кандидат за Унију до краја 2008. године. Пазите ту превару. Ко му је то рекао? Шта је тада ДСС могао да каже него да се згади. Али најлакше је згадити се, ми сада треба да радимо и да објаснимо људима. А то је друга прича, не „шта“, него „како“.

Какве су реалне шансе да се промени наша политика према Косову и Метохији?

Ми можемо да посматрамо став Запада према Косову као константу – не можемо да је променимо. То је велики проблем, група земаља које представљају велике силе заступају интерес противан нашем. Међутим, данас на срећу ситуација није као деведесетих, када је на глобалном плану то било тако. Сада постоји могућност комуницирања с другим центрима моћи, тражење помоћи и сарадње, па је и маневарски простор већи. Наше власти стопроцентно решавају косовско питање са западним земљама. Све што причају у разговорима са Русијом и другим земљама нема суштински значај. Човек се пита зашто једна власт сарађује са групом земаља које евидентно воде непријатељску политику.

Зашто мислите да то раде? Не знају шта раде или су поткупљиви и не занима их шта остављају иза себе?

Могу да дам два апстрактна одговора. Један је да су недорасли ситуацији и да не виде шта раде. А други је фактор поткупљивости разне врсте. Моралне, интелектуалне, финансијске, и да заправо из тог опортунизма наша политичка класа сарађује на тему

Косова са земљама које су непријатељске, па и читава пропаганда унутар државе иде у том правцу. Не слаже се са логиком здравог разума, да ви одобравате промену мисије на Косову. Мисија УНМИК је производ Резолуције 1244, ЕУЛЕКС има другу мисију, записану у Ахтисаријевом плану, и та мисија нема никакве везе са УНМИК мисијом, али је замењује.

Мислите да она треба да је истисне и натера Србију да преговара са онима који имплементирају независно Косово?

Од када је ЕУЛЕКС дошао наши сарађују искључиво са том мисијом. И шта можете очекивати данас, на административним прелазима од ЕУЛЕКС-а и КФОР-а – него подршку сецесије. КФОР има мандат УН и СБ, али на почетку кризе на прелазима Атлантски савет је под извршном контролом НАТО-а објавио да је режим у којем КФОР ради – режим забрањене зоне. То значи да КФОР може да пуца када год нађе за сходно. Ако је прогласио режим забрањене зоне? Атлантски савет. И сада долази до једне промене на коју нико није скренуо пажњу јавности. То је активирање анекса 11 Ахтисаријевог плана, намењеног будућем НАТО деловању на Косову, где је став да је НАТО последња инстанца власти на Косову. Они су овом командом од краја јула увели у дејство анекс 11, то јест НАТО. КФОР је сада НАТО. И сад се питате зашто довозе хеликоптером албанске царинике, и кажете да то није у складу с њиховом мандатом. То је та превара о којој ДСС све време говори. Не можете да осудите једнострану акцију Албанаца, јер то није једнострана акција, него је у договору с КФОР-ом. Преговарате са КФОР-ом и ЕУЛЕКС-ом и тврдите да сте направили споразуме, а њихов посао је да обезбеде Косово као државу, правећи границе. То није свакоме јасно. Скупштина доноси Резолуцију, за свега месец дана Борис Тадић прихвата нови текст, који му је уручен у Бриселу 7. септембра 2010. године, где нема ни речи о отвореним питањима статуса, него само о томе да се цела политика пренесе на дијалог Приштине и Београда под окриљем ЕУ. Та резолуција није написана у договору са нашим властима, јер је Јеремић до последњег дана заступао претходну резолуцију. На основу тог текста који више нема везе са Резолуцијом 1244, нити са нашим унутрашњим резолуцијама, сада се воде разговори у Бриселу. Ви сте унапред прихватили као посредника Купера, који у потпуности подржава Косово, и прихватате албанску страну, Београд и Приштину као две равноправне стране, саговорнике. И шта очекујете од таквог оквира? Можете само да прихватите оно што вам Купер унапред даје као закључак. Ми смо у Скупштини тражили документ, да видимо шта нам то Стефановић прича – нисмо га добили. Сада смо добили документ о печату и катастру и то је туга божја. Прво, непотписан је, има три просте реченице, и ништа у њему није јасно. Немате режим царинског поступка. Они су се договорили, дакле, и нису поставили питање шта значи то у примени. Договорили су се после два сата састанка. Нису ваљда очекивали да ће КФОР довести српске царинике? Замислите ту неодговорност преговарача и власти. То је вересија, када видите папире без потписа, без објашњења имплементације, то је као да су „на дођем ти дођеш ми“, и на реч. А ви разговарате са Робертом Купером.

А можда тај Борко Стефановић и сви они заједно сада више и не смеју другачије?

Стефановић је карактерна маска те политике, није озбиљан играч. Њему је речено како да поступи, и да се вади како зна и уме.

А можда ни Тадић више не сме ништа да учини?

За Тадића не могу да имам оправдање, јер он је председник Републике. Он је усвојио надлежност за заступање Србије и он је, не знајући или знајући, прихватио одговорност. За њега не можемо поставити питање да ли сме или не сме. Он је председник и мора да ради по Уставу и ако не ради тако постоји његова политичка одговорност Уставом дефинисана. То је најотвореније питање директне одговорности, а не реторичке. Ми се налазимо у таквој ситуацији разговора, који подсећа на разговор западних колонизатора са индијанским поглавицама. Борко Стефановић је преговарао као Индијанац. За две флаше вискија и неколико крпица дао је велико парче земље. Тако су преговарали колонизатори и Индијанци, они нису имали писане уговоре. Само на превару. Поглавица се некад борио, некад признавао, јер је хтео да попије ту флашу вискија. Неки наши су добили своју флашу вискија и ми смо за то дали Косово.

А да ли би можда иста судбина снашла и некога из ДСС-а? Да ли је ДСС расписао изборе и склонио се да га не би снашла та, можда и неминовна, судбина. Или сте издајник или хашки затвореник.

Одговорићу хипотетичким питањем. Да ли је спремно грађанство Србије у фер изборима (без амбасаде САД-а) да гласа за ДСС? Она ће у том случају узети комплетну одговорност на себе. Дакле, не могу рећи ван такве претпоставке да ли се ДСС плаши или не консеквенци. Друго питање је емпиријско – ДСС је преговарао. И резултат је био тај да смо рекли: „Ми не можемо то да прихватимо“, а дали смо десетине квалитетних предлога. То што је Ахтисари прекинуо преговоре и што је Тадић прешао на ту страну, у међувремену, био је један од разлога да ДСС распише изборе очекујући да ће да их добије, а не да их намерно изгуби. Та ситуација, што се нас тиче, може да се понови и сада. Ми ћемо своју политику, уколико будемо имали прилику, спроводити не бежећи од одговорности.

Да ли је та косовска политика, политика тамног вилајета где немате избор иако сте спремни да сносите одговорност?

Ако неко улази у ту игру, а јесте као тамни вилајет, он ипак мора да мисли да постоји излаз јер иначе не би ни улазио. Не би улазио, јер овде су увек улоге страшне, што опет говори и о погрешној алтернативи. Постоји могућност, излаз. Ви прво морате да замрзнете многе ствари које је досадашња влада урадила. Та безрезервна оријентисаност ка Бриселу и Вашингтону, која нас кошта Косова и много чега другог – мора да се претвори у другу политику. Ви данас немате маневарски простор који је Србија имала 2007. и 2008. године, када смо ми држали власт на терену. За то је одговорна садашња влада, која је сама дигла руке од тога. Мањи буџет, укидање општина, дуплих плата, маса потеза, и ми сада то не бисмо могли да вратимо на стање из 2008. године. Радили бисмо тамо где можемо, али бисмо оно што не можемо – замрзли као тему. Просто не бисмо учествовали у томе. Ако вам тражи Купер да изађете на дијалог о печату, ви дате свој предлог. Ако се то не усвоји, идете даље – док се не направи. Ако га они прекину – прекинули су. Изволите онда – наметните силу. Али ми не учествујемо. То је најважније, да Србија не учествује у свом самоубиству. Да кажемо – Косово је узето, и то ће се вратити једног дана. То је онда сасвим другачија позиција. Не би Вашингтон и Брисел били тако комотни као данас. Сада Тадић, што год се деси на Косову, изађе и прво каже: „Ми идемо само мирним путем“, Дачић говори да има план, а онда после два дана изјављује „то нису ни војска, ни

полиција“. Знате колико су они у Бриселу задовољни и мирни. Могу да легну на траву и гледају у небо с таквим противницима. Не причам да треба да одговоримо применом силе, ми немамо ни војску за ту врсту силе, јер је уништена под Шутановцем. Али полицију имамо. Ми не бисмо ишли главом кроз зид, али та би се полиција и војска морале прошетати поред административне линије. Дачић је то могао у једном тренутку, али није. Током вакуума, негде 30. јула, могао је да каже да су Албанци једнострано урадили нешто, да КФОР није реаговао, и ми смо ту због тога.

Ви сте у опозицији. Међутим када ДСС нешто каже, то се слуша. Ви сте или криви за све, или одговорни, или сте одувек причали истину, тако да је ваша странка важна у очима обичних грађана. Стиче се утисак да сте веома моћни и када не учествујете у политичким шоу програмима, као ни у власти.

ДСС се припрема за ове изборе и сматра да су важни. То је прилика да се другачија власт организује у Србији. Постоји читава палета питања због којих је то важно. Ова власт је подбацила на свим фронтима. Ту постоје две ствари – предизборни програм треба да је јасан, кратак и реалан, а друго је сама кампања. ДСС ће више пажње него раније посветити теренском раду и комуникацији с грађанима широм Србије. Она је то до сада једним делом радила не због избора, него због афирмације, јер ми смо медијски јако дефаворизовани. Постоје редакције које су затворене или које добијају знак кад треба да не пусте, или да фалсификују оно што је ДСС учинио. Стиче се утисак да је та дефаворизација отишла у своју супротност, да су кампањом против нас постигли контраефекат, јер су претерали.

Није то само нападање, то је једна медијска политика с опасним циљевима. Рецимо „политичка позадина убиства Ђинђића“, са циљем да се дође до тога да је Коштуница организовао убиство. И сада све и да је смешно, то је доста опасно. Ви у оваквој ситуацији можете да дођете до хапшења, јер то раде људи који немају смисла за начело правне државе. Када погледате те адвокате, запенушане, и те некадашње политичке активисте, то су све људи сумњивих психичких карактеристика. И када такви људи крену да се свете, онда то нема краја. Хоћу да кажем, то је опасна кампања. Оптуже вас за све и свашта без основа, али са јасном и тенденциозном намером. То је једна орвеловска психологија. Очекују да ће од 1.000 пута поновљене лажи направити истину.

Кампања владајуће коалиције игра на тај „свакодневни опортунизам“ код људи, подилази ономе што је у човеку слабије, а ДСС се можда обраћа оном бољем у човеку, не опортунисти, него оном који схвата да није најважније да данас путује у Шпанију већ да постоји нешто важније. Кампање се обраћају у принципу оном најнижем у човеку као индивидуалцу.

Да, она се обраћа оном егоистичном у свакодневници. Треба уравнотежити те две ствари. Морате дати примат економији која ће земљу извући из кризе, а не можете обећати раст друштвеног производа 10 одсто годишње. И раст стандарда и личног дохотка неколико стотина евра годишње, то је просто немогуће. Можете дати решења за проблем незапослености и рећи ко би уложио и где, и то је ризик реалистичног приступа. Нама, с једне стране, одговара што су људи изложени лажима јако дуго и неће веровати у велика обећања, а ту опет имате и личну амбицију и егоизам код човека који каже: „Добро, то је тако, али важи за неке друге, а мени треба неки воз који иде пречим путем и ја ћу се накачити на њега“. Број таквих људи можете кампањом да смањите на неку меру, и они

нека гласају за ДС или ЛДП, а ови који мисле да могу својим радом да просперирају, они ће бити реални.

Али, актуелна Влада је подизала атмосферу и показивала оптимизам који се већини грађана смучио, зато више нико не верује у кампање.

Та влада је вештачка творевина западних амбасада и људи попут Камерона Мантера, припремана је са много труда, новца и енергије. Доведете директора „Фијата“ да потпише уговор, а он дође у цемперу. И потпише предуговор. Онда обећате 1.000 евра, затим аутопутеве, па кандидатуре до 2009, фондове... Али нико данас не објашњава о чему се ту ради. Сада је само потребно да људи погледају себе и око себе. И да се таква реална ситуација повеже са порукама „победника“ претходних избора. У Србији много тога, ако не и све оно што чини наш јавни живот, мора бити другачије. ДСС ће своју изборну кампању посветити питању: како?

Злочиначка акција НАТО-а

Потпредседник Демократске странке Србије проф. др Слободан Самарџић уочи закључења овог броја „Печата“ је са северног дела Косова и Метохије поручио: „То што се у уторак догодило на Косову и Метохији је једна злочиначка акција НАТО-а против голоруког српског становништва. Једино се на тај начин то може карактерисати. С друге стране гледано, то је час истине. Коначно се свима показало и ко је НАТО и ко је ЕУЛЕКС. То су снаге западних сила које милом или силом, а сада више силом, желе да успоставе у потпуности независно Косово. На миран отпор Срба на северу Космета реаговао је КФОР терористичким актом, пуцањем бојевом муницијом на људе који су мирно протестовали, а онда после бацања шок бомби и гађања гуменим мецима, Срби су почели су да се повлаче. Сви повређени Срби, смештени у митровачкој болници, имају ране задобијене приликом повлачења, то јест ране на задњим деловима тела. Оно што је најважније у овом тренутку јесте да се целокупна нација освести, а пре свега чланови политичке класе Србије и владајуће структуре. Они морају сада да предузму потезе и да помогну овим људима који се голоруки боре против окупатора. Главна акција која сада мора да се изведе је захтев за истрагом на Савету безбедности Уједињених нација (УН) и за образовањем посебне комисије која ће извршити истрагу над овим што се у уторак догодило. Мора се јасно утврдити ко је дао наређење да се пуца, са каквим циљем и са каквим жељеним коначним резултатима. Мора да се утврди ко је извршио то недело. Све то мора да пронађе истражна комисија коју ће формирати Савет безбедности УН и да се донесе одговарајући закључак. Влада Србије је сада на потезу и мора да прекине бесмислене преговоре у којима се само излази у сусрет захтевима и ултиматумима Европске уније. Овде Срби на Косову, што сам се и лично уверио, знају да губе после сваке рунде дијалога. Преваре и манипулације разних набеђених преговарача морају одмах да престану и пошто ово јесте час истине, мора се све радити отворено. Данас сам својим очима видео да је КФОР, који се претворио у НАТО, запретио отварањем ватре и представницима УНМИК-а, који имају пун мандат на Косову и Метохији и часно су обавили свој задатак. Они су Њујорку послали извештај о догађањима на Космету. Данас су хтели да обаве још један део посла. Није проблем што су нама претили ватром када смо

се приближили пункту, него што су претили ватром представницима Уједињених нација. То је коначни доказ да на Косову и Метохији више не делују УН, већ НАТО, и да је мисија коју воде НАТО и ЕУЛЕКС нелегална и нелегитимна, јер је у потпуности бацила под ноге Резолуцију 1244 и целу структуру УН на челу са Саветом безбедности. Ова Влада је дужна да јасно каже да то више неће прихватити и да захтева да се цела међународна мисија врати у режим Резолуције 1244 СБ УН и да се врати УНМИК. Ако то не ураде биће свима јасно да воде политику сагласну са јучерашњим терористичким акцијама НАТО-а на Јарињу“.

Дају Космет до 1. октобра за вечиту чекаоницу

04.09.2011. Извор: Фонет

- **Ако је прихваћен печат царине, у другом кораку ће бити прихваћени цариници, а потом следи прихватање граничне полиције, чији ће гранични полицијци бити на царини Косова**
- **Све треба да буде готово 1. октобра - Србија треба да се одрекне Косова, зарад кандидатуре за ЕУ**
- **Кандидатура за ЕУ је вечита чекаоница за чланство, а Србија је дала Косово за ту вечиту чекаоницу**

БЕОГРАД - Резултат 6. рунде дијалога Београда и Приштине, постигнут у Бриселу, је да је граница између Србије и Косова дефинитивно утврђена, оценио је потпредседник Демократске странке Србије (ДСС) Слободан Самарџић.

Наша страна се хвали успехом, али ако на печату пише Царина Косова, значи да се прихвата царина неког ентитета који није Србија, изјавио је Самарџић новинарима током акције ДСС у центру Београда.

Ако је прихваћен печат царине, у другом кораку ће бити прихваћени цариници, а потом следи да се прихвати гранична полиција, чији ће гранични полицијци бити на царини Косова- косовски, закључио је Самарџић.

Самарџић је упитао зашто су онда Срби месец дана на барикадама.

"Да би их наше власти у Бриселу издале, све што су чинили је бачено у воду, јер до 1. октобра све треба да буде готово, Србија треба да се одрекне Косова, зарад кандидатуре за ЕУ", оценио је он.

Кандидатура је вечита чекаоница за чланство, Србија је дала Косово за ту вечиту чекаоницу, оценио је Самарџић.

Он је Србима са Косова поручио да у новим околностима раде све што и пре, да мирним манифестацијама, стајањем на путевима, онемогуће да се спроведе "ово што им је наша држава спремила иза леђа", како би показали да није цела Србија таква, нарочито не на Косову.

О Србији и НАТО: “Безбедносни хазард”

Септембар 2009. Интервју недељнику „Печат“

У закључцима са Самита НАТО-а из априла 2009. године подржава се одређење српске Владе да Србија постане чланица НАТО-а, а после посете америчког потпредседника Џозефа Бајдена, део актуелне власти у медијима све више подстиче кампању за укључење Србије у НАТО. Како тумачите такво одређење дела Владе?

Самарцић: Формално гледано такво одређење дела Владе Србије у супротности је са Резолуцијом Народне скупштине од децембра 2007. године у којој се изричито налаже војна неутралност Србије према свим постојећим војним савезима, а практично према НАТО савезу, јер је он једини релевантан војни савез данас у свету. Политички гледано, то је покушај укључења наше државе у један војни савез који служи само и искључиво војноимперијалним интересима Сједињених Држава и малом броју релативно јаким западних држава. Морално, у случају Србије ово укључивање би значило накнадно признање да је исти тај НАТО с правом нанео толико материјалног и моралног зла управо Србији, пре само десет година.

Имајући у виду скорију историју односа НАТО-а и Србије, као и чињеницу да је Народна скупштина Србије усвојила резолуцију којом проглашава војну неутралност земље, ко би по Вашем мишљењу требало да одлучује о процесу прикључивања Србије НАТО-у: Влада Србије, Скупштина Србије или грађани Србије на референдуму, и да ли може бити легитимна одлука коју не би донео народ на референдуму?

Морално, у случају Србије ово укључивање би значило накнадно признање да је исти тај НАТО с правом нанео толико материјалног и моралног зла управо Србији, пре само десет година.

Самарцић: Најпре, жалосно је што је таква тема уопште на дневном реду јавности Србије имајући у виду три групе разлога које сам поменуо. Потом, жалосно је што данашње власти Србије припреме за укључење Србије у НАТО обављају у тајности, у намери да избегну јавну дискусију. Наводно, тема (још) није на дневном реду. Тактика власти налаже да се ова тема стави на дневни ред јавности онда када буде касно за било какво

делотворно реаговање опозиционих политичких чинилаца, Скупштине и јавног мњења Србије. Коначно, тема је дошла на дневни ред јавног мњења захваљујући иницијативи дела опозиције, конкретно Демократске странке Србије. Не само да је из ових разлога општенародни референдум једини легитиман начин да се о овој ствари одлучи, него је такав референдум у датим околностима постао једино средство да се спречи нелегално и арканско деловање врхова власти у Србији, дакле председника Републике и дела Владе који настоје да монополишу ово важно питање спољне и одбрамбене политике Србије.

Заговорници прикључивања Србије НАТО-у у прилог свог опредељења наводе да би чланство у НАТО-у имало и огромну економску корист по Србију. С друге стране, по НАТО-стандардима издвајања за војску из националног буџета би морала значајно да се увећају. Како Ви тумачите економске ефекте могућег укључивања Србије у НАТО?

Тактика власти налаже да се ова тема стави на дневни ред јавности онда када буде касно за било какво делотворно реаговање опозиционих политичких чинилаца, Скупштине и јавног мњења Србије.

Самарцић: Када се ово питање сагледа са економске стране, стално држећи на уму да то није суштински економско питање, треба најпре рећи да је НАТО, у пролеће 1999. године, нанео Србији материјалну штету од преко тридесет милијарди долара. Процена се тиче директне и индиректне материјалне штете. Домаћа политика према НАТО савезу ово никада не сме да изгуби из вида. И као што би у моралном смислу улазак у НАТО значио неоправдани опроштај ове сурове војне интервенције, у материјалном смислу то би значило отворени опроштај фактичког дуга који НАТО и њене чланице имају према Србији. Све остале калкулације на релацији Србија-НАТО секундарне су у односу на ову. Али, и када бисмо, опијени светлом натовском будућношћу, заборавили на ово, чланство у овој војној организацији која је перманентном ратном стању са остатком света ужасно би оптерећивало државни буџет. Нови трошкови се не би могли надокнадити ратним пленом, јер плен припада главним актерима а не споредним. Економску корист од чланства у НАТО имали би само натовски агитатори у владином и невладином сектору Србије.

Прикључење НАТО-у створило би обавезу Србији да се додатно војно ангажује у кризним регионима широм света. Узевши у обзир обавезе које би створило приступање НАТО-у и безбедносне претње са којима се Србија суочава, да ли би чланство Србије у НАТО-у повећало безбедност Србије?

За Србију је улазак у НАТО куповина цигле од силедије који вам је непосредно пре понуде том циглом разбио главу.

Самарцић: У основи овог питања је највећи апсурд. За Србију је улазак у НАТО куповина цигле од силедије који вам је непосредно пре понуде том циглом разбио главу. Добро, ако он жели да вам том циглом још преломи руке и ноге, и да вам избије бубреге, можда се и исплати куповина цигле. Али, онда то треба и рећи. Ипак, данас НАТО има приоритет у другим, већим и важнијим, жртвама него што је Србија. Сигуран сам да ми не морамо да купимо ту циглу, тј. да и поред важности за НАТО да заокружи свој балкански

простор чланства постоји отворена могућност неуласка у чланство, или, како то формулише скупштинска Резолуција – војне неутралности. Практично, већи проблем данас представља интересна оријентација делова владајуће политичке елите Србије ка НАТО савезу него директан и манифестан притисак самог савеза. Када је, пак, реч и безбедносној будућности Србије, данас би улазак у НАТО био раван безбедносном хазарду. То би била потенцијална војна конфронтација са свима који нису чланови ове војне организације. Србији не треба таква стратешка авантура. Србија треба да развје активну политику војне неутралности, а то значи политику мира и сарадње а не војне конфронтације.

НАТО је војна организација која данас има врло изразите освајачко-агресивне циљеве. Демократија је овде најобичнија идеолошка обланда.

Заговорници укључивања Србије у НАТО-у често наводе да би чланство у НАТО-у повећало свеукупне па и демократске потенцијале Србије. Како тумачите овакво повезивање чланства у једној војној организацији са развојем демократских потенцијала друштва и које би по Вашем мишљењу биле друге штете или користи од чланства, односно одбијања чланства у НАТО-у?

Самарцић: НАТО је војна организација која данас има врло изразите освајачко-агресивне циљеве. Демократија је овде најобичнија идеолошка обланда. Могу да допустим да су земље овог војног савеза у време хладног рата стварно веровале да им оваква војно-безбедносна организација чува унутрашњу демократију. Можда је то некада стварно било тако. Од завршетка хладног рата НАТО је добио суштинску агресорско-освајачку улогу коју, тим више, настоји да прикрије демократским циљевима. Он је сада у средишту демократске будућности света. Не звучи ли то помало вулгарно, а пре свега уврнуто. У позадини те савремене демократске идеологије има и сукоба цивилизација и расизма и бесомучног кршења људских права, а понајвише кршења међународног права. Каква црна демократија. НАТО је данас постао практична негација демократије за све оне који нису у његовом чланству. Одатле његови идеолози и практичари извлаче погрешан закључак да улазак у НАТО значи улазак у демократију. А онда, наводно, земља ни не може да уђе у НАТО ако није демократска. Рецимо, Украјина и Грузија треба да уђу у НАТО како би коначно консолидовале своју крхку демократију. А Србија, како би појачала свој потенцијал за европске интеграције. И све такве којештарије... Укратко, демократија је најжешће злоупотребљена реч у натовском вокабулару. Не мање него у некадашњој совјетској синтагми о «народним демократијама».

Демократија је најжешће злоупотребљена реч у натовском вокабулару. Не мање него у некадашњој совјетској синтагми о «народним демократијама».

У кампањи за прикључење Србије НАТО-у наводи се и то да је Србија, односно СФРЈ, тајним споразумом Јосипа Броза већ била везана за ову војну организацију и да приступање НАТО-у, наводно, представља континуитет у војно-безбедносној политици Србије. Како гледате на ово позивање на «логику тајних споразума» и да ли оно представља опасност по демократски поредак у Србији?

Самарцић: Афирмација таквог државног континуитета Србије је негације Србије као државе. Али, такав континуитет нажалост постоји, ако ниучему другом оно у стилу вођења данашње спољне и војно-безбедносне политике Србије. Она је, бар када је о односима са НАТО савезом реч, закулисна и лицемерна онолико колико је то била и негдашња Брозова спољна и безбедносна политика. Неко би можда овде истакао разлику која се тиче успешности. Тачно је да је Брозова политика била успешнија са становишта остварљивости својих циљева, али је зато и оставила дугорочније негативне последице. Србија као држава још не може да се опорави од таквих последица. Испада да је наша шанса још једино у већој трајавости и мањој успешности данашње спољне и безбедносне политике Србије у односу на тзв. златно време југословенског комунизма. Данас, не само да се лојалност Србије евроатланском комплексу не плаћа сувим златом, као што је то било у Брозово време, него се уопште ни не плаћа. У суштини, то је добро.

Реална и изводљива алтернатива јесте управо војна неутралност Србије.

Да ли у војно-безбедносној области за Србију постоји реална и изводљива алтернатива НАТО-у и како у том светлу гледате на војну неутралност Србије?

Самарцић: Реална и изводљива алтернатива јесте управо војна неутралност Србије. Сам израз је можда мањкав зато што је формулисан са циљем супротстављања реалној претњи Србији, а то је њено увлачење у НАТО савез супротно вољи огромне већине грађана. У том смислу, израз «војна неутралност» је крајње функционалан, али позитивно-стратешки он може оставити недоумицу у погледу његовог алтернативног значења, посебно у окружењу официјелне кампање по којој (евро)атлантске интеграције немају алтернативу. Као прво, војна неутралност никако не значи пасивну војно-безбедносну политику Србије. Она мора бити активна подједнако у погледу циљева, средстава и свакодневног деловања државе. На првом месту су интереси Србије као државе, њен просперитет, аутономија деловања у данашњем свету и избор облика и врсте сарадње, као и стратешких партнерских односа полазећи од темељно формулисаних државних интереса. Потом, у таквој врсти избора нико не може имати привилеговану предност за Србију, као што нико (ниједан међународни актер) не може бити унапред одбачен као партнер. Најзад, обликовање једне активне политике војне неутралности мора ићи у сусрет настајућем мултиполарном свету који, већ данас, крупним корацима замењује униполарни на челу са својим основним средством силе и принуде, а то је НАТО савез.

Интервју је објављен у магазину “Печат” бр. 80.